arodna i Studijska
iznica via Geppa,
ESTE

List izhaja ob sobotah. Posamezna številka 25 lir, zaostale številke dvojno. Naročnina: celoletna 1100, polletna 600, trimesečna 350, mesečna 90 lir. Oglasi: 30 lir mm v širokosti 1 stolpca, plačajo se vnaprej

DELO

GLASILO AVTONOMNE TRŽAŠKE FEDERACIJE K.P.I.

Leto IX. štev. 34 (463) TRST - SOBOTA, 28. SEPTEMBRA 1957 Posamezna štev. 25 Lir

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: TRST, ulica Capitolina 3; telef.: 44-046 in 44-047
Odgovorni urednik: RUDOLF BLAŽIČ (Biagi)
založništvo „Dela"; tiska tip. Riva ul. Torrebianca 12

Komunisti zahtevajo razpis takojšnjih občinskih volitev

■ *Poročilo tovariša Vidalija na skupščini Avtonomne tržaške federacije KPI*

■ *Tako politične, kot občinske volitve bodo velikega pomena za bodočnost tržaškega mesta in vse Italije*

V nedeljo je bila v dvorani kina «Arcobaleno» v Trstu skupščina Avtonomne tržaške federacije KPI, na kateri je govoril sekretar tov. Vidali o temi: «Tržaški komunisti in bodoče volitve»; za njim pa je občinski svetovalec tov. dr. Sajovitz z juridičnega vidika obrazložil nastali položaj v upravi mestne občine v zvezi z razpustitvijo občinskega sveta in imenovanjem prefekturnega komisarja, ki bo nedoločen čas upravljal občino namesto izvoljenih organov, t. j. namesto župana, občinskega odbora in sveta. Na tej skupščini je bila prav za prav otvorjena predvolilna kampanja naše Partije. Jasno je namreč, da tako stanje, kakršno je danes, ne more trajati v nedogled in da se bodo morale prej ali slej razpisati nove občinske volitve. Tržaški komunisti že sedaj zahtevajo, naj se omenjene volitve razpišejo takoj, kajti številna pereča vprašanja našega mesta to nujno tirjajo.

Tov. Vidali je v svojem nedeljskem govoru kritično orisal obstoječi položaj, razen tega pa se je dotaknil tudi nekaterih vprašanj, ki se nanašajo na položaj v ostalih delih Italije in celo na mednarodno področje.

Odgovornost Krščanske demokracije

V tistem delu govora, ki se je nanašal na položaj v Trstu, zlasti v zvezi z občinsko krizo, je govornik tehtno prikazal veliko odgovornost voditeljev Krščanske demokracije, zlasti desničarskih voditeljev, ki so napravili vse, kar je bilo v njihovi moči, da so preprečili sklicanje občinskega sveta in to pred vsem iz bojazni, da bi morali podati račune o svojem delovanju, kakor tudi zaradi kompromitiranja z ekonomsko in politično desnico, kar je prihajalo do izraza zlasti v poslednjih časih tudi v okviru občinskega sveta. Pa še zaradi nečesa ni hotela Krščanska demokracija sklicati seje občinskega sveta, in to je zaradi tega, da ne bi še boljzaostrila krize bodisi v njenih vrstah, kakor tudi v vrstah nekaterih drugih političnih strank, s katerimi je v dobrih odnosih.

Kriza centrizma

Dalj časa se je govornik ustavil pri razpravljanju o značilnostih globoke krize, ki je nastala v okviru takoimenovane «demokratične solidarnosti centrizma».

Z zadovoljstvom je poudaril, da so bili prav komunisti tisti, ki so s svojimi akcijami in borbami še bolj poostrili napeto vzdušje v vladni stranki in strankah, ki z isto sodelujejo ali jo več ali manj odkrito podpirajo.

Tu je omenil borbe proti povišanju tarif ACEGAT, proti uveljavitvi zakona 703, naše intervencije v zvezi z občinskim proračunom, zahteve po osvetlitvi skrivnosti poslovanja takoimenovanih «posebnih uprav» itd.

Borba za preporod Trsta

Danes si naša Partija postavlja za nalogo, je dejal tov. Vidali, da bo še bolj povečala borbo za preporod tržaškega gospodarstva in to na osnovi načrta, ki je bil izdelan na VI. kongresu Partije, kateri predstavlja v resnici platformo za naš bodoči volilni program, za volitve, ki morajo enkrat z vselej obračunati s klerikalno kamoro.

Mi komunisti zahtevamo takojšnje volitve, to se pravi, da bi se te volitve morale vršiti že v teku tekočega leta, zakaj prefekturni komisar predstavlja veliko škodo za naše mesto. Komisarska uprava pomeni potrditi nečastno delovanje dosedanje občinske uprave, uprave klerikalcev in fašistov, ki je toliko pripomogla k poslabšanju gospodarskega položaja našega mesta, sabotirala delovanje raznih občinskih komisij, katere bi bile morale že pred časom predložiti konkretne načrte za preporod tržaškega gospodarstva.

Ustvarimo enotno gibanje

Mi hočemo pripomoči k ustvaritvi enotnega gibanja, ki naj zajame čim večjo širino med občinstvom, v tovarnah, v mestnih okrajih in na podeželju, ki naj prav tako enotno postavi zahtevo po takojšnjih volitvah. Prav mi smo tisti, ki predstavljamo pravo demokratično alternativo napram reakcionarnim načrtom klerikalnih integralistov. Zato bo sleherni glas za našo Partijo pomenil učvrstitev opozicije in doprinos v borbi za strmoglavljenje klerikalne in reakcionarne kamore.

Za tem je tov. Vidali govoril o nalogah, ki stoje pred sekcijami in celicami, pred vsemi komunisti v zvezi z dobro predvolilno kampanjo. Naloga teh je, da dobro preuče položaj v vsakem kraju posebej, da preuče nastale spremembe krajev, rajonov in na podeželju, da posvetijo mnogo več pažnje novim volivcem, zlasti mladini in ženam.

Nato pa se je govornik dotaknil vprašanja političnih volitev, ki prav tako stoje pred nami. Pri tem je orisal položaj, ki obstaja v Italiji ter podčrtal nekatere manevre klerikalcev, poskuse snubljenja italijanskih socialistov za antikomunistično gonjo, proces klerikalizacije v državi, utrjevanje monopolističnega kapitalizma in neizvajanja določil republiške ustave. Zato, je dejal govornik, bodo politične volitve v Italiji pomenile odločilen činitelj za vso politiko Italije, bodisi na področju notranje, kakor tudi zunanje politike. Od izida teh volitev bo odvisen napredek na vseh področjih, bosta odvisna povišanje življenjske ravni in socialni napredek delavskih slojev. Zato bo važen doprinos, ki ga bo v tej borbi prineslo tržaško mesto, saj se bomo tokrat, prvič po tolikih letih, udeležili tudi političnih volitev. In prav izid v Trstu bo imel važen pomen za vso Italijo. Tega se zavedajo tudi ostale politične stranke, zato pa tako pogosto «romajo» v naše mesto razni politični prvaki, kot n. pr. Fanfani, Matteotti, Malagodi in drugi.

Naloge komunistov

Za tem je govornik podčrtal kako velikega pomena bo za vso Italijo vsedržavno zborovanje komunistov iz velikih tovarn, nato pa je prešel na obravnavanje delovanja med mladino in ženami, katerim, kot je rečeno, mora naša Partija v bodoče posvetiti mnogo več pažnje kot jo je posvečala v preteklosti, saj prav mladina in žene predstavljajo večino volivcev.

Končno je prešel na obravnavanje notranjih problemov. Dejal je, da bomo letos tudi v Trstu slavili 40-letnico Oktobrske revolucije. To obletnico bomo najbolje proslavili z novimi borbami, z včlanjevanjem novih tovarišev v našo organizacijo, torej z razširitvijo naše Partije.

Dotaknil se je še «Meseca tiska», poudarjajoč njegov pomen zlasti v sedanjem času. Pozval je komuniste, naj se potrudijo za čimprejšnjo dosego cilja, ki je bil postavljen za širjenje tiska in za nabiranje prispevkov. Pri tem je opozoril tovariše naj sledijo vzgledom drugih italijanskih federacij, ki so mnogo napravile v tem pogledu, mnogo več kot pa tržaška federacija.

Resolucija skupščine

Na koncu skupščine je tov. Marina, ki je predsedovala skupščini prečitala resolucijo, s katero se odobrava delovanje komunistične skupine v občinskem svetu. V omenjeni resoluciji je med drugim rečeno, naj se tržaški komunisti postavijo na čelo zahtevam po razpisu takojšnji volitev, iz katerih naj izide poštena in delovna občinska uprava, ki bo znala pravilno voditi in upravljati naše mesto, nadalje naj se komunisti zavzamejo, da bodo prihodnje politične volitve predstavljale odločujoč činitelj za bodočnost, za preporod italijanske družbe v smislu določil republiške ustave.

Za tem resolucija naglaša, da so z današnjim dnem dejansko mobilizirani vsi člani partije v tej borbi, naj se pospeši utrjevanje naše organizacije, poveže jo vezi s srednjimi sloji in to zlasti potom borb, ki so v teku, naj se okrepi borba, ki jo vodijo delavci velikih tovarn. Resolucija se zaključuje s pozivom: «Naprej, na delo, tovariši, pod zastavo Partije, zato, da pride občina v oblast ljudstva, da dobi Italija demokratično vlado delovnih ljudi, za gospodarski preporod Trsta, za preporod vse italijanske družbe».

Komisar na tržaški občini

V sredo je prispel v Trst novoimenovani prefekturni komisar, dr. Guido Mattucci, podprefekt-vikar iz Mantove, ki bo upravljal tržaško občino namesto izvoljenih organov, župana, občinskega odbora in sveta. S tem se je dejansko prenehala tudi uprava ing. Bartolija in njegove družbe.

Izgleda, da je prav Bartoliju zelo težko pri srcu, ko zapušča ugoden županski stol. To je pokazal že pred več dnevi, ko je dal nalepiti po mestu številne lepake z nekakšnim proglasom na tržaške občane. V omenjenem proglasu seveda ne manjka raznih «patriotskih» fraz, s katerimi bi želel odvrniti pozornost od stvarnosti ali vsaj zamegliti odgovornost za polomijado, ki jo je povzročil s podporo desničarske kamore na tržaški občini.

Mesec tiska

Občine še vedno na prvem mestu Milje so prispevale 186.648 lir

Mesec tiska se nagiba h koncu, toda razne pobude sekcij in celic se še nadaljujejo. Pretekli teden smo beležili zlasti zelo uspelo prireditev v Križu, o kateri poročamo obširneje na četrti strani. Za prihodnji teden odnosno za nedeljo sta napovedani še dve važnejši prireditvi v okviru Meseca tiska. Prva bo v sekciji pri Magdaleni, na kateri bodo govorili tov. Calabria, Jagoda in Ren Kaiser, ki je bil na moskovskem festivalu mladine; druga prireditev pa bo pri Sv. Barbari, kjer bodo spregovorili tov. Marina, Burlo in mladinec Cicogna. Na obeh prireditvah so najavljeni priložnostni programi; pri Sv. Barbari bo sodelovala tudi godba iz Čampor, pri Magdaleni pa godba iz Podlonjerja.

Objavljamo 5. seznam prispevkov za komunistični tisk:

Sekcija MILJE: celica Zaccaria 1600; trgovci iz Žavelj 1250; cel. Martinuzzi 4500; cel. Buttoraz 2200; cel. Aquila 5260; cel. ladjedelnice Sv. Roka 1500; N. N. trgovec iz Starih Milj 500; cel. v Starih Miljah 350; cel. ACNA 1300; izkupiček praznika tiska v Čamporah 25.000; izkupiček filmskih večerov 10.450; cel. občinskih delavcev in nameščencev 3.250; cel. Depangher 300; izkupiček raznih pobud komunističnih žena v Miljah 12.000; skupina trgovcev iz Milj 6.800.

Sekcija TOMAŽIČ: cel. Castagna 3.800; cel. Redivo 1.380; cel. Tedeschi 1.900; cel. Kneipp 1.100; cel. Fakin 2.200.

Sekcija KOLONKOVEC: cel. Belojannis 5.290; cel. Treh herojev 5.010; cel. Macarol 2.245.

Sekcija ROJAN 3.000; sekcija Sv. ANA 11.905; sekcija Sv. JAKOB 22.555; sekcija Sv. VID 2.150; sekcija Sv. KRIŽ 21.455; sekcija Sv. IVAN 16 tisoč 880.

Sekcija OPČINE: 6.950. S tem prispevkom so Občine dosegle kvoto 134,1% postavljenega cilja.

Občine so v pogledu dosega cilja še vedno na prvem mestu, toda ta teden beležimo znatne korake, ki so jih napravile tudi druge sekcije.

Iz Milj so ta teden dostavili osrednji upravi tiska 76.260 lir. Naši Križani so ta teden dostavili prvi znesek v višini 21 tisoč 455 lir. Važne korake so napravile tudi sekcije Sv. Ana, Sv. Ivan, Sv. Jakob in Trebče.

Ti vzgledi, naj služijo tovarišem ostalih sekcij v vzpodbudo pri nabiranju prispevkov. Z dobro voljo in z načrtnim ter predvsem kolektivnim delom vseh tovarišev, se da mnogo doseči!

Zaradi lažjega pregleda objavljamo lestvico, iz katere je razvidno na katerem mestu stoje posamezne sekcije. Lestvica se nanaša na dosego odstotkov zadanega cilja in ne na višino celotnega zneska. V pojasnilo naj navedemo, da se nahajajo na istem, t. j. na petem mestu kar tri sekcije in sicer Sv. Jakob, Trebče in Sv. Alojz. Zadnjih sedem sekcij ni še dostavilo prispevkov osrednji upravi.

Lestvica

Občine
Milje
Sv. Ana
Sv. Ivan
Sv. Jakob
Trebče
Sv. Alojz
Pončana
Curiel
ACEGAT
Barkovlje
Rojan
Sv. Križ
Škedenj
Sv. Vid
Kolonkovec
Stara Mitnica
Magdalena
Pratolongo
Greta
Tovarna strojev
Tomažič
Sv. Marko
Arzenal
Prosek
Repentabor
Nabrežina
Zgonik
Dolina

Sedemletni načrt za gospodarski razvoj Sovjetske zveze

● *Odkritja novih rudnih bogastev in virov energije nudijo možnost za ustvaritev novih podjetij in industrijskih središč*

Centralni komite KP SZ in sovjetska vlada sta sklenila da se izdela nov načrt za gospodarski razvoj, ki bo veljal za dobo 7 let in sicer od 1959 do 1965. Načrt bodo dokončali sredi prihodnjega leta.

Poročilo CK in sovjetske vlade navaja, da je XX. kongres KP pripravil velik program za razvoj sovjetskega gospodarstva, ki naj bi zagotovil važen napredek pri reševanju glavnega vprašanja v SZ in da bi dohitel v razmeroma kratkem času najbolj razvite kapitalistične države v proizvodnji na posamezno osebo. Vendar pa ta načrt ne more v celoti zadostiti nastalim potrebam.

V zadnjih letih so v raznih deželah SZ odkrili bogate rude in vire energije. Ta odkritja dajejo možnost za ustvaritev novih podjetij in industrijskih središč, ki jih načrti sedanje petletke niso predvidevali. Tudi zato se je pojavila potreba po izdelavi novega načrta.

Novi sedemletni načrt bo dal nove pobude za razvoj vseh sektorjev gospodarstva, predvsem pa izdelavi proizvodnih sredstev. Prispeval bo k razvoju naravnih virov na vzhodnih področjih države in znatno povečal kmetijsko proizvodnjo na splošno.

Sedanji petletni načrt so izpolnili uspešno. Celotna proizvodnja SZ se je povečala v letu 1956 v primerjavi z letom 1955 za približno 11 odst. v prvih osmih mesecih 1957 pa se je povečala za nadaljnjih 10 odst. v primeri z enakim obdobjem lanskega leta.

Šesta petletka do sedaj še ni bila uzakonjena, saj ni bila odobrena od Vrhovnega sovjeta. Bila je zgolj direktiva, ki je izšla iz kongresa partije.

Nekateri popravki so bili vanjo vnešeni na zasedanju CK lanskega decembra. Tedaj je bilo namreč določeno, naj se pregleda usmeritev investicij na osnovi dveh kriterijev: 1) preprečiti izgubo finančnih sredstev, za namene, ki so bili nekoč objektivni ter 2) poiskati nove vire za finansiranje širokega programa gradnje stanovanjskih hiš.

V novem sedemletnem načrtu pa bodo morali predvsem upoštevati potrebe po valorizaciji velikanskih naravnih virov, ki bodo omogočili nadaljnji razvoj siderurgije in kovinarstva, mehanične industrije, umetnih vlaken, plastičnih proizvodov, prehrambenih potrebščin, sintetičnih proizvodov, kakor tudi proizvodnje premoga, petroleja itd.

Zasedanje CK KPI v Rimu

V sredo popoldne se je začelo zasedanje Centralnega komiteja KPI. Ob otvoritvi je tov. Togliatti počastil spomin nedavno preminulega člana CK tov. Banfija. Kot prva točka dnevnega reda zasedanja je bilo poročilo delegacije KPI o obisku v Sovjetski zvezi. To poročilo, ki ga je podal tov. Longo, bomo objavili v prihodnji številki.

Indija je v sredo predložila OZN resolucijo, ki zahteva prekinitev jedrskih poizkusov. O tej resoluciji bo razpravljal razorožitveni odbor OZN na svoji seji, ki bo v ponedeljek.

Rasizem v Ameriki na pohodu

▲ *Slab vzgled „visoko civiliziranega" naroda*

▲ *Ukrepi Eisenhowerja in intervencija vojske*

Ameriški rasisti še nadalje napadajo tamkajšnje črnce. Črnskim otrokom in študentom zabranjujejo vstop v šole. Proti njim ne le, da uprizarjajo histerične demonstracije, temveč jih tudi fizično napadajo, jim groze s pogromi itd. Stvar zajema vznemirljiv obseg. To je prisililo celo predsednika Eisenhowerja, da je ta teden po radiu in televiziji objavil posebno poslanico v zvezi s položajem. Poslanico je sam prečital iz Bele hiše in je v njej sporočil, da je odredil vse potrebne ukrepe za uveljavljenje odlokov sodišč o ukinitvi rasnega razlikovanja.

V Little Rocku, kjer je položaj najhujši, je morala posesti vmes ameriška redna vojska. Po raznih delih mesta so razvrstili 1000 padalcev. Pod zaščito vojske hodijo sedaj črnski otroci in študentje v šolo.

Vse to dokazuje kam je dospela ameriška rasistična kampanja. «Visoko kulturnih» ameriških belcev ni sram nizkotnih dejanj, ki jih počenjajo. Nad temi dejanji se zgraža ves omikan svet.

Huda nesreča na morju

Ta teden se je zgodila težka nesreča na morju pri Azorskih otokih. Zaradi hudih harjev se je potopila nemška šolska ladja «Pamir», na kateri je bilo vkrcanih 86 mož, med katerimi je bilo 51 gojencev pomorske šole. Do trenutka, ko to pišemo je znano, da se je rešilo le 6 mož, o vseh ostalih ni še nobene vesti, kljub temu, da jih išče 20 ladij. Ob nesreči je bilo morje izredno razburkano, saj so valovi dosegli višino nad 20 metrov.

Zasedanje Glavne skupščine OZN

◆ *Ameriško nasprotovanje sprejemu Kitajske v OZN ni v interesu miru in varnosti v svetu*

◆ *LR Kitajski naj se prizna mesto, ki ji pripada*

Glavna skupščina OZN je na svojem zasedanju, ki je v teku, ponovno razpravljala o vprašanju kitajskega predstavništva v tem najvišjem mednarodnem organu. S 47 glasovi proti 27 in 7 vzdržanimi je sklenila, da se to vprašanje ne vpiše na dnevni red.

Predlog za vpis kitajskega vprašanja na dnevni red zasedanja glavne skupščine OZN je postavil indijski delegat Menon. Predlog so podprli tudi razni drugi delagati azijskih in evropskih držav, med katerimi so bili tudi delegati Afganistana, Ceylona, Burme, Irske, Albanije, ČSR, Jugoslavije, ZSSR in drugih držav. Sovjetski zastopnik Gromiko je odločno pobil trditve ameriškega delegata, češ, da je bila LR Kitajska napadalec na Koreji in v drugih delih Azije. Tudi jugoslovanski predstavnik se je odločno zavzel za to, da se prizna LR Kitajski tisto mesto, ki ji pripada. Med drugim je pod. črtal, da dejansko ni potrebno, da bi ponavljali argumente, ki jasno govore o pravici zakonitih predstavnikov Kitajske v OZN. LR Kitajska ima svoje mesto v mednarodnih odnosih, igra važno vlogo v svetovni politiki, Zato ni mogoče pričakovati, da bi dosegli napredek pri svojem delu za izboljšanje mednarodnega sodelovanja, bodisi v Aziji, kakor tudi na svetu sploh brez LR Kitajske. Jugoslovanski delegat je nadalje izjavil, da je jugoslovanska delegacija na zasedanju OZN kategorično nasprotna stališču ZDA do kitajskega vprašanja, po drugi strani pa bo dala svojo podporo vsakemu predlogu, ki bi uresničil indijsko pobudo

Povsem naravno je, da se Amerika, ki se tako krčevito protivi vsaki normalizaciji s Kitajsko, in ki k temu sili še druge zaveznice, strašno boji posledic, ki bi nastale s prihodom predstavnika LR Kitajske v OZN. Predvsem bi postal sporen položaj begunske vlade Čankajšeka. Delegat begunske vlade bi moral zapustiti OZN, ker v resnici ne predstavlja kitajskega naroda in niti ne dela tega naroda. S tem bi postal kočljiv položaj ameriške vojske, ki se nahaja na formoškem otoku.

Po drugi strani pa bi sprejem LR Kitajske v OZN pomenil važen korak naprej k ureditvi vseh še nerešenih svetovnih vprašanj, bi pomenil odpravo diskriminacij, ki se še dogajajo, bi pomenil pospeševanje trgovinske izmenjave Kitajske, ne le med deželami ljudske demokracije in ZSSR, temveč z vsemi deželami sveta, vštevši ZDA.

To bi bil lep korak naprej na poti varnosti in miru v svetu. In prav tega noče ameriška politika, ki je še enkrat z odkritim nasprotovanjem, kakor tudi s prikritimi manevri preprečila, da bi bila LR Kitajska sprejeta v OZN.

Seja CK ZKM TO

V ponedeljek, 30. t. m. ob 18 bo seja Centralnega komiteja Zveze komunistične mladine tržaškega ozemlja. Na dnevnem redu je razprava o pripravah organizacijske konference.

Seja Delavske zbornice CGIL

Jutri, v nedeljo 29. septembra ob 10. uri bo v dvorani krožka v ulici Tiziano Vecelio 4-6 seja Glavnega sveta Nove delavske zbornice-CGIL, na kateri so povabljeni tudi sindikalni aktivisti.

Seje se bo udeležil tudi tovariš Piero Boni, namestnik glavnega tajnika CGIL, ki bo govoril o borbah, ki so jih letos vodili delavci in o kampanji za včlanjevanje v CGIL za leto 1958.

Krediti Narodne banke FLRJ

Narodna banka FLRJ je izdala odlok o odobravanju kreditov delavcem, uslužbencem, upokojencem, invalidom in pripadnikom JLA za nakup živil za zimo. Banke bodo odobravale kredite do konca novembr Koristniki jih bodo vračali do 15. maja 1958. Ta vrsta kreditov je zelo važna, saj bo omogočila potrošnikom, da odkupijo od kmetom pridelke v pravem času.

POLITIKA IN GOSPODARSTVO

Potrebna je združitev vseh proizvajalnih slojev okrog delavskega razreda

- *Federalni komite obravnaval naloge komunistov v velikih tovarnah*
- *Prisostvovali so tudi partijski voditelji iz tovarn*

V soboto, 21. septembra se je sestal Federalni komite, da obravnava delo komunistov v velikih tovarnah. V načetku zasedanja, ki mu je predsedoval tov. Calabria, je tovariš Pino Burlo obširno objasnil sedanje naloge partije spričo ponovne poživitve delavskih borb in v pripravah na zborovanje komunistov velikih tovarn, ki ga je napovedalo vodstvo KPI.

Poroča tov. Burlo

Tov. Burlo je najprej poudaril važnost omenjenega zborovanja v okviru smernic, ki so izšle iz VIII. kongresa ter nato obravnaval krajevni položaj in opisal značilnosti naših tovarn tako glede proizvodnje, organizacije dela, mezd itd. kot glede zahtev in borb delovnih ljudi. S tem v zvezi je poudaril doprinos, ki ga morajo dati komunisti, da se okrog delavskega razreda uresniči enotnost vseh proizvajalnih slojev v obrambi njihovih specifičnih zahtev ter poudaril neposredno zvezo med takojšnjimi delavskimi borbami in borbami za gospodarsko obnovo Trsta.

Pri borbah v ladjedelnicah in tovarnah so zainteresirani vsi državljani, kajti priznanju zahtev delavcev CRDA, Arzenala in drugih se upirajo iste ozke monopolistične skupine, ki nasprotujejo osnovnim ukrepom za obnovo Trsta, kot so prosta cona, okrepitev prometa itd.

Medtem, ko nudijo največjo podporo sindikalnim borbam, morajo komunisti istočasno razvijati v tovarni svojo lastno politično pobudo, pokazujoč delovnim ljudem najširše prespektive in temeljne cilje borbe partije za obnovitev družbe.

Govornik je nato nakazal potrebo, da komunisti posvečajo večjo pozornost mladini, mladin vajencem v tovarnah, problemom uradnikov in žena, ki so zaposlene v tovarni, ter poudaril, da se v proučevanju stvarnosti v tovarni, v izdelovanju zahtev in zlasti v borbi gradijo novi kadri, tako politični kot sindikalni. Poudaril je tudi povečanje vpliva partije v naših tovarnah, potrebo po učinkovitejši aktivizaciji tovarišev, po intenzivnejšem političnem življenju v tovarniških celicah zlasti sedaj, ko treba med delavci obravnavati toliko argumentov v zvezi z borbami, občinsko krizo, italijanskim in mednarodnim položajem in bodočimi političnimi volitvami, na katere se moramo dobro pripraviti, ker so izredne važnosti.

Govoreč o organizaciji partije je tov. Burlo obravnaval borbo proti sektaštvu in potrebo po stalni akciji prepričevanja in pridobivanja novih članov za okrepitev tovarniških celic ter po okrepitvi in izboljšanju povezave med partijsko organizacijo v tovarnah in na terenu.

Končno je tovariš obravnaval vprašanje ideološke vzgoje tovarišev, akcije, ki jo je treba voditi tudi na tem področju proti sektaštvu in oportunizmu, poudaril je pozitivno izkušnjo raznih tovarniških celic pri pobudi z notranjo znamko, ki omogoča koristno vzdrževanje političnih stikov z vsemi tovariši. Tov. Burlo je zaključil s pripombo, da se bo diskusija, ki se je začela v KPI in v naši federaciji v pripravah na zborovanje komunistov velikih tovarn, nadaljevala in vse bolj razvijala v bodočih borbah in v dolovanju za okrepitev partije, na podlagi sklepov VIII kongresa.

Po poročilu se je razvila diskusija, v katero so posegli tovariši člani Federalnega komiteja in vodilni partijske organizacije v tovarnah, ki so bili povabljeni na zasedanje.

Diskusija

MARTINELLI je govoril o izkušnjah celice, v kateri delu je ter izjavil, da je eden od osnovnih problemov, ki so si ga tovariši postavili, vprašanje izboljšanja in poživitve političnega življenja celice v tovarni, da bi vsi delovni ljudje čutili prisotnost in dejavnost naše partije in iz tega črpali vzpodbudo in moč v borbi proti pospešenemu delovanju gospodarjev in paternalizmu ter proti raznim poskusom razdvajanja med delavci. Nato je orisal nekatere značilnosti nedavne borbe delavstva ter prizadevanja tovarišev, da bi se povezali z na novo sprejetimi delavci s pomočjo diskusije in prepričevanja v cilju, da se poveča sila delavskega razreda v tovarni in se omogoči proces v smeri enotnosti vseh delovnih ljudi. Končno je poudaril pozitivno dejstvo stalne povezave tovarniške celice s teritorialno sekcijo, od katere imajo tovariši dobro pomoč.

SEGNANI je omenil posledice ofenzive delodajalcev v tovarni z vabljivimi obljubami in zastrahovanjem, z diskriminacijskim sprejemanjem na delo v poskusu sejanja nezaupanja in sindikalne in politične pasivnosti med delavci. Poudaril pa je, da tovariši politično dobro delujejo in mnogo razpravljajo ter je na koncu ožigosal izsiljevalne metode, ki se jih delodajalci poslužujejo pri novih nameščencih in onih, ki delajo pri zunanjih podjetjih, pri čemer špekulirajo s potrebo in siromaštvom.

BERTOCCHI je govoril o položaju v pristanišču, zlasti v zvezi z omejitvami demokratičnih svoboščin. Prikazal je tudi tesno povezavo med zahtevami pristaniščnikov in borbo za gospodarsko obnovo Trsta ter je na koncu obravnaval še razna sindikalna in partijska vprašanja.

SEMA je dejal, da je treba seznanjati tudi javnost z delovanjem partije v tovarni in dokazati, da ofenziva delodajalcev ni dosegla cilja, ker se akcija partije občuti in ima svoj pomen. Popularizirati je treba uspehe, dosežene v borbi, ne podcenjevati naše moči in upoštevati dejstvo, da je sila komunistov vedno odločilnega pomena. Poudaril je važno vlogo tovarniške celice, ki politično usmerja delavstvo ter nakazal potrebo, da se tovariši otresejo sektaštva in imajo širše politične poglede, da pozorno preučujejo tovarno, značilnosti delavcev, zlasti novih, njihove probleme in usmeritve ter budno spremljajo vse, kar se novega pojavlja v naših tovarnah.

RAFFAELLI je govoril o položaju v Acegat, o zahtevah in agitaciji uslužbencev in o nalogah tovarišev, ki morajo usmerjati in razlagati agitacijo tudi med drugimi kategorijami delavcev in med javnostjo na splošno ter razkrinkovati odgovornosti za nastalo stanje v občinskem podjetju.

GIACOMIN je poudaril politično enotnost partije v tovarnah, ki se je okrepila s povečanjem našega vpliva. Spričo poživitve delavskih borb se postavlja potreba po okrepitvi naše partijske organizacije in po primerni dobri pripravi zborovanj komunistov sleherne velike tovarne v vidiku vsedržavnega zborovanja. Zato je potreben poglobljen študij, da izboljšamo delavske kadre in nudimo naš doprinos utrditvi akcijske enotnosti delovnih ljudi. Potrebno je, da komunisti in politični voditelji kar najbolje spoznajo tovarno, organizacijo dela, razvoj proizvajalnih procesov itd. Tovariš je nato poudaril potrebo po večji politični diskusiji in večjem številu pobud s strani partijskih organizacij v tovarni ter obravnaval nekatere značilnosti z organizacijskega vidika, povezavo med teritorialnimi sekcijami in tovarniškimi celicami, potrebo po prepričevanju in rekrutaciji, da bi imeli vedno močnejšo partijo, dobro pripravljeno, da vrši svojo specifično politično nalogo, ki ni naloga sindikata in ima velike cilje v perspektivi.

SACCHETTI je iznesel svoje misli glede tega, kako pove-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Prvi temelj demokracije v partiji

◆ *Nadaljevanje konference tov. D'Onof*

Če je to KPI, če je to nauk, po katerem se ona navdihuje, kakšna so potem načela, ki urejujejo njeno življenje, njeno notranje delovanje? Skušajmo sedaj odgovoriti na to vprašanje.

Osrednji del partijskega statuta vsebuje člene (IV. poglavje), ki se tičejo notranjega življenja in demokracije v partiji. V tem poglavju je nakazano, kako se uresničuje povezava med terenskimi partijskimi organizacijami in množicami, kako se — po posrečeni definiciji Mao Tse Tunga — vzpostavlja odnos *od množic do množic*.

Čl. 17. pravi: «Vsaka partijska oragnizacija mora imeti najtesnejše vezi z ljudskimi množicami; preučevati mora izkušnje množic, zbirati mnogovrstna mnenja, da jih uredi s študijem in izdelavo in jih nato prenese množicam kot ideje in direktive, ki jih je treba širiti in izvajati».

To pomeni: med množicami in partijo, ter med partijo in množicami se mora ustvariti kroženje idej, neprestano gibanje idej. Treba je — kot pravijo kitajski tovariši — zbirati mišljenja množic, ki so raztresena in neurejena, *jih sešteti*, to je, jih združiti, izdelati in jih nato ponovno predati množicam, ne več kot preprosta mišljenja ali osnutek idej, marveč kot prave ideje, urejene in posplošene s pomočjo študija.

To ponovno prenašanje idej vsebuje obveze in dolžnosti s strani organizacij, s strani vse partije: vsebuje obvezo propagiranja in tolmačenja teh idej dokler jih množice ne osvojijo podpirajo in uresničijo, vsebuje pa tudi dolžnost, za partijo in partijske organizacije, da kontrolirajo, s pomočjo akcije množic, pravilnost teh že izdelanih idej, s čimer je treba priti do tega, da imamo «ideje vedno bolj pravilne, življenjske, racionalne».

V tem gibanju mišljeni in idej med partijo in množicami, v tem mnogovrstnem in vedno višjem kroženju idej, partija pronica v množice in množice prodirajo v partijo, tako da postanejo v akciji ena sama, enotna in čvrsta stvar.

Pri tem kroženju idej med partijo in množicami se nadalje uresničujeta dve leninistični načeli: *vodilna funkcija partije*, ki ideje sprejme, jih obdela in jih nato odda, kontrolira in izpopolni, s čimer postane partija osrednji možganski motor, koordinator gibanja in *aktivna funkcija množic*, ki je funkcija stvarnega ustvarjanja zgodovine. Skozi asimilacijo s strani množic, skozi akcijo množic, ideje postanejo sila in dejstva. Brez množic, brez akcije množic, ostanejo še tako dobre in pravilne ideje le ideje, brez učinkovitosti, kot besede viseče v zraku. Ljudske množice so konec koncev ustvarjalci zgodovine. Brez njih se zgodovina ne ustvarja in družba ne gre naprej.

Gramsci je v bistvu izrazil to isto misel kitajskih tovarišev, ko je v «Ordine Nuovo» napisal, da «komunisti marksisti se morajo karakterizirati po posebni psihologiji, ki jo lahko imenujemo maievtično», to je, po umetnosti porodničarja, umetnosti pomaganja porodnici, da dà na svet novo bitje ter umetnosti filozofa, ki v diskusiji in debati preko zaporednih vprašanj prihaja do določanja resnice stvari. Za Gramscija je zgodovina neprestano nastajanje in v nastajanju zgodovine mora biti inteligenca sposobna zajeti ritem, določiti proces razvoja. Politični genij (ali sposobnost politične stranke), je govoril Gramsci, se lahko spozna prav po tej sposobnosti osvajanja kar največjega možnega števila konkretnih zaključkov, ki so potrebni in zadostni za usmeritev procesa razvoja, za anticipiranje bližnje in daljne bodočnosti, za določitev dejavnosti neke države in ljudstva. «V tem smislu, je zaključil Gramsci, je bil Karel Marx daleko največji od sodobnih političnih genijev»

Gramsci je v notranje življenje partije uvedel to načelo, ta kriterij. «Konkretna rešitev problemov socialističnega življenja — je napisal — je lahko dana samo po komunistični praksi: skupna diskusija, ki naklonjeno združuje zavesti in jih napolni z dejavnim navdušenjem. Govoriti resnico, prihajati skupno do resnice, pomeni izvršiti komunistično in revoluciornarno akcijo».

Torej, ta odnos med partijo in ljudskimi množicami, to kroženje mišljenj in idej od periferije do centra in od centra do periferije, to gramscijevsko iskanje resnice velja in mora veljati tudi za notranje življenje partije. Vodilni center v svoji skupnosti ali sleherni vodilni center v svojem delokrogu mora znati nabirati na terenu, v organizacijah in med množico tovarišev mišljenja iz izkušnje; znati jih mora sešteti, izdelati in proučiti, da jih nato, posplošene kot ideje in smernice, ponovno povrne bazi, da bi si jih tovariši osvojili in jih uresničili. Znati mora na novo zbirati iste ideje in nice, s pomočjo kontrol njihovim uresničevanjem jih ponovno obdelati, i niti in jih spet oddati.

Tudi za notranje ži partije, tudi za krožen šljenj in idej v notranjo tije veljajo torej upošt glede uresničitve praviln nosov med bazo in ve centrom. Brez enotnosti tema dvema izrazoma, b vodilnom centrom, brez n ga medsebojnega prodira partije. In ni partijske če vodilni center ne vrši naloge izdelovanja, koor nja idej in akcij, in če b spremeni v konkretno te ideje, ali, kot jim mi no rečemo, partijsko p Na podlagi teh odnoso partijo in množico in v njosti partije med vo organi in periferičnimi zacijami se gradi partijsk nizacija in oblikuje de cija v naši partiji.

Partijska demokraci in demokracija drugih strank

Notranja demokracija partije delavskega razreda, partije, ki ima marksistično pojmovanje sveta, ki hoče napredovati s pomočjo tistega gibanja mišljenj, idej in akcij, ki se izraža v geslu: *od množic do množic*, ne more biti katera koli demokracija. To je in mora biti takšna demokracija, ki že v svoji zasnovi omogoča in uresničuje izvrševanje nalog partije in množic, največje kroženje idej, možnost vodenja in akcijsko enotnost.

Zaradi tega primerjanje z demokracijo v drugih političnih strankah, ki se sklicujejo na druge socialne razrede in druge ideologije, ne drži in ne more držati.

Kitajski tovariši popolnoma pravilno pravijo, da *množična linija* odgovarja tezam učiteljev socializma, ki smatrajo ljudstvo, ljudske množice, konec koncev, za ustvarjalce zgodovine. «Delavski razred — pravijo kitajski tovariši — lahko izpolni svoje zgodovinsko poslanstvo — rešiti sebe samega in istočasno vse delovne ljudi — le če se opira na svoje lastne sile in na sile vseh delovnih množic; čimbolj bodo razvite zavest, dejavnost in ustvarjalna pobuda ljudskih množic, tembolj bo napredovala stvar delavskega razreda. Zaradi tega, nasprotno od buržoaznih političnih strank, politična partija delavskega razreda ne smatra ljudske množice za svoje lastno orodje, marveč priznava, da je ona sama orodje ljudskih množic za izpolnitev določenih zgodovinskih nalog v določeni zgodovinski dobi».

Kitajski tovariši imajo prav. Buržoazne politične stranke smatrajo množice kot svoje orodje in ne kot prve činitelje akcije in zgodovine.

S tem v zvezi je bila tipična in brutalno izrazita politična stranka buržoazije, ki je dvajset let gospodovala v naši deželi: fašistična stranka, za katero je bil zakon notranjega življenja v poslušnosti hierarhom, vsiljenih od zgoraj.

Toda tudi buržoazne stranke, ki so nastale po osvoboditvi, imajo le formalno demokratičen način življenja in notranjega delovanja. Dovolj je če pomislimo na Liberalno stranko, ki je postala stranka skoro samih hierarhov brez baze in ki se poslužuje množic le za nabiranje glasov na volilnih shodih.

Malagodijevski hierarhi, ki se v obrambi koristi kapitalistov in veleindustrijcev niso obotavljali postaviti levičarske liberalce v pogoje, da zapuste svojo stranko, smatrajo za orodje svoje politike ne samo volivce, marveč tudi vlado in druge stranke. In katoliške organizacije, zlasti tiste, ki se ukvarjajo s politiko čeprav jim to Konkordat prepoveduje, po kakšnem demokratičnem zakonu so urejene? Kako se njihovi člani udeležujejo politike in sklepov organizacije? V resnici vlada v njih hierarhično načelo vanja bazi in baze kot Tu ukazuje cerkev; razn veni organi imenujejo lje združenj. Ne imenu baza in množice.

Isto se dogaja v demokr ski stranki, kjer se važni sprejemajo na podlagi in smernic cerkve; na p vplivov in smernic od se izbirajo voditelji, čeprav loča statut KD, da moraj formalno izvoljeni, po nih demokratičnih kriteri kongresu.

Hierarhijski duh osebn kazovanja in imenovanj zgoraj, despotični centr prevladuje v statutu Fan ve stranke, kljub tolikim malno demokratičnim č Tajnik sekcije, na prim smatra kot *organ* sekcije v členu 21. statuta; v čl. določene njegove naloge sedami: «tajnik je gon izvršni organ sekcije». lja za tajnike vseh stranke do Fanfanija, v nega političnega tajnika.

Demokracija ali dem ni zakon, ki velja v partiji delavskega razre drugačna stvar; nje si rejo izposoditi druge stra nimajo nič skupnega z ským razredom.

Tudi ni mogoče istove mokracijo, ki je lastna ni partiji delavskega raz demokracijo drugih orga ki se sklicujejo na delov di. Kajti, čeprav organ ki se sklicujejo na delov di, sledijo smernici, nak formuli: *od množic do žic*, v stvarnosti je niso stanu uresničiti kot par niti ne nameravajo izv vodilno vlogo partije. Ni teh organizacij, ki so pr ne in osnovne; ni jih m so celo — kot pravi L izraz spontanosti.

Demokracija v partiji mokracija v sindikatih n biti ista stvar; tem bo ima sidikat, čeprav razre svojih vrstah različne p in ideološke struje. Če ho dikat vršiti svojo vlogo, upoštevati svoje potrebe, posebno sestavo, svoje cil di če na svojem akcijske dročju teži, ali bi moral za dvigom razredne zave lovnih ljudi in za uresni odnosa *od množic do m* Zaradi tega bi bilo zgrešl sliti, da mora imeti si enako notranjo demokraci politična partija: centr no, kot je demokracija ali celo še bolj centrali kot bi jo hoteli včasih nekateri tovariši sindikal ditelji.

Zgrešena bi bila tudi, iz istega razloga, ustv socialističnega sindikata, saragatovci topoglavo zag jo in predlagajo tovariš Socialistične stranke, kajti bi se ne samo še bolj enotnost delavskega razre

Nadaljevanje na 4. str

Gospodarstvo SZ z gotovostjo napreduje

▶ *Vsestranski uspeh letošnjega polletnega državnega načrta*

Pred kratkim je «Pravda» objavila poročilo Centralnega statističnega ravnateljstva pri ministrskem svetu ZSSR z rezultati izvajanja državnega načrta za razvoj narodnega gospodarstva v prvem polletju 1957.

Kar se tiče globalne industrijske proizvodnje, je bil polletni načrt uresničen 104 odstotno. V primeri s prvim šestmesečjem lanskega leta se je industrijska proizvodnja povečala za 10 odstotkov; posebno se je proizvodnja proizvajalnih sredstev povečala za 11 odst., proizvodnja potrošnih dobrin pa za 8 odst. V vseh zveznih republikah je industrija presegla cilje polletnega načrta.

Izboljšali so se tehnično - gospodarski indeksi raznih vej industrije, kot siderurgične, petrolejske, tekstilne itd. Storilnost dela se je povečala za 6 odst. v industriji in za 9 odst. v gradbeništvu v primeri s prvim šestmesečjem lanskega leta; industrijski proizvodni stroški so se znižali za 1,8 odst. Z uspehom se je nadaljevala akcija za splošno specializiranje, mehaniziranje in avtomatiziranje proizvodnje, za uvedbo najnovejših tehničnih in tehnoloških pripomočkov. V 6 mesecih je okrog 800.000 izumiteljev in racionalizatorjev predložilo več kot milijon pomembnih predlogov; okrog 700 tisoč predlogov je bilo uvedenih v produktivne procese.

Socialistično kmetijstvo preživlja dobo močnega razvoja. Načrt pomladnih setev je bil presežen tudi pri žitaricah. V primeri s preteklim letom se je površina posejana z žitaricami povečala za 1,5 milijona hektarov, v primeri z letom 1953 pa za 23 milijonov hektarov.

Nagel dvig pridelka žitaric je predstavljal čvrsto podlago za razvoj živinoreje. V enem samem letu se je število goveje živine v kolhozih in sovhozih povečalo za 3 milijone glav, prašičev za 5 milijonov 300 tisoč, ovac za 4 milijone 900 tisoč; proizvodnja mesa se je povečala za 30 odst., proizvodnja mleka za 26 odst.

Po zaslugi razvoja industrijske proizvodnje in kmetijstva se naprestano veča materialna blaginja in kulturna raven ljudstva. Od 1. januarja 1957 so se povečale mezde in plače za manj plačane kategorije delavcev in uradnikov; občutno so se povečale tudi državne pokojnine. V teku polletja se je prebivalstvo okoristilo z raznimi olajšavami in je prejelo od države nakazila v višini 97,5 milijarde rubljev, to se pravi 20 odst. več kot v prvem polletju lanskega leta. V istem obdobju so se za preko 6 milijard rubljev povečali dohodki kolhoznikov v denarju. Obseg trgovine na drobno državne in zadružniške mreže se je povečal za 40 milijard rubljev. V primeri s prvim šestmesečjem 1956 so se nakupi prebivalstva povečali za 17 odst. pri mesu in mesnih proizvodih, za 34 odst. pri mleku in mlečnih proizvodih, za 24 odst. pri jajcih, za 37 odst. pri volnenem blagu, za 26 odst. pri oblekah in perilu, za 22 odst. pri usnjenih čevljih itd.

Velika pozornost se posveča gradnji stanovanjskih hiš za delovne ljudi. Investicije kapitalov v sektorju državne gradnje stanovanjskih hiš so se v primeri s prvim šestmesečjem 1956 povečale za 39 odst. Zgrajene so bile in izročene najemnikom hiše v skupni površini preko 9 milijonov kvadratnih metrov, to se pravi za 36 odst. več kot v isti dobi lanskega leta. Občutno so se razvila gradbena dela v kulturne in socialne namene, kot so šole, bolnišnice in poliklinike, jasli in otroški vrtci, kinodvorane in gledališča, krožki itd.

Pred štiridesetimi leti

V pripravah na slavnostno proslavitev 40. obletnice Oktobrske revolucije, ki se že dolgo vrše po vsej ZSSR, se je skupina sodelavcev državnega muzeja Tartarske SSR podala z avtomobilom na dolgo pot od Kazana do Menzelinska. Namen potovanja je bil stopiti v stik z raznimi udeleženci Oktobrske revolucije in zbirati gradivo iz tedanjih časov, ki so ga imeli posamezniki. Obhod je imel velik uspeh; povsod so se našli bivši borci, ki so tudi na svojo roko začeli zbirati razne «relikvije revolucije» in jih pošiljati muzeju. Tako se je muzej obogatil z dragocenimi predmeti: starimi zastavami, izkaznicami Boljševiške partije in Komsomola, še neobjavljenimi pismi raznih osebnosti, ukazi prvih sovjetskih oblasti, lepaki, slikami in drugimi dokumentacijami. Tudi gornja slika spada v najnovejšo zbirko še neobjavljenih slik in prikazuje eno izmed boljševiških demonstracij v Petrogradu leta 1917.

Uspehi in problemi v jugoslovanskem gospodarstvu

V prejšnji številki našega lista smo se bežno seznanili z gospodarskim stanjem v Sloveniji v prvem polletju 1957, danes pa napravimo korak dalje in poglejmo kako je v tem pogledu v vsej Jugoslaviji.

Iz analize, ki so jo pred nedavnim napravili gospodarski strokovnjaki je razvidno, da se še naprej zadržujejo pozitivne tendence, kljub temu, da so se pokazali tudi problemi, katerim bodo Jugoslovani morali posvetiti vso pozornost, ako se jim bodo hoteli izogniti. Na vsak način pa je gospodarska aktivnost na vseh področjih zelo visoka.

Industrijska proizvodnja se je v prvih osmih mesecih tekočega leta povečala za 18 odst. v primeri z istim obdobjem lanskega leta; vse ostalo gospodarstvo pa je napravilo še korak naprej in je doseglo kvoto 20 odst.

Storilnost v industriji se je v prvih sedmih mesecih t. l. povečala za 12 odst. Tak napredek so nedvomno omogočile velike investicije iz prejšnjih let, a tudi nov plačilni sistem, ki je v znatni meri povečal zanimanje delavcev za povečanje storilnosti.

Podatki o potrošnji v prvih osmih mesecih t.l. kažejo, da se je le-ta povečala za 23 odst., krediti pa za 27 odst. Denarni prejemki delavcev pa so se povečali za 9 odst., skupaj s krediti pa za 14 odst.

Poglavje zase v splošnem okviru jugoslovanskega gospodarstva predstavlja zunanja trgovina. Izvoz se stalno povečuje, toda povečuje se tudi uvoz. Tako izvoz, kot uvoz sta letos že presegla določene meje načrta. Uvoz omogočajo krediti, ki jih je država prejela v tujini, deloma pa tudi reparacije. Toda jugoslovansko gospodarstvo teži za tem, da bi zmanjšalo in celo likvidiralo plačilni deficit. To pa se bo dalo doseči le tedaj, ako bodo zmanjšali uvoz. Za to pa so potrebni nadaljnji napori za izdelavo reprodukcijskih sredstev v domovini.

Letos se je v Jugoslaviji povečala proizvodnja radijskih aparatov za skoro 100 odst., toda istočasno z njo se je povečal tudi uvoz potrebnih delov. Tendenca je, da bodo v bližnji bodočnosti povečali proizvodnjo avtomobilov, toda nastaja pa vprašanje koliko bo ta proizvodnja odvisna od povišanja proizvodnje raznih delov, ki jih izdelujejo v Jugoslaviji in koliko od proizvodov, ki jih morajo uvažati iz tujine.

Važno vejo v jugoslovanskem gospodarstvu predstavlja gradbeništvo, ki se je v obdobju, o katerem govorimo v pričujočem članku, povečala za 20 odst. Kljub temu, da se v Jugoslaviji mnogo gradi, je to vprašanje še vedno zelo resno in to zlasti zaradi zastarelega načina gradnje, ki nujno tirja modernizacijo.

Jugoslovanski strokovnjaki so mnenja, da s prometom ne gre še kot bi moralo iti. Kljub temu, da so v teku letošnjega leta nabavili mnogo prometnih sredstev, niso mogli zadostiti obstoječim potrebam, ki zaradi splošnega izboljševanja gospodarskega stanja, stalno naraščajo. Zato bodo morali v najbližji bodočnosti posvetiti mnogo pažnje prav temu vprašanju.

Za zaključek pa lahko rečemo, da se gospodarsko stanje v bližnji državi vedno bolj stabilizira, kar je vsekakor razveseljivo dejstvo.

ZA VSAKOGAR NEKAJ

Ko se je Walt Disney vrnil s Škotskega, ga je srečal na cesti časopisni poročevalec in ga vprašal:

«Ali ste na Škotskem opazili kaj posebnega?»

Disney je privlekel iz žepa izvod škotskega časopisa in mirno prečital tale oglas:

«Glavna mesnica na trgu nujno potrebuje izvrstnega prodajalca. Prednost imajo vegetarijanci.»

* * *

Neka gospa je prosila filozofa, naj ji razloži razliko med časom in večnostjo.

«Draga gospa,» se ji je nasmehnil, «četudi bi žrtvoval nekaj časa, da bi vam to razložil, bi minila cela večnost, preden bi razumeli.»

Ruska carica Katarina II. je nekoč povabila neko slavno pevko, da bi pela na njenem dvoru. Ker je pevka zahtevala precej visok honorar, ji je carica odgovorila, da toliko denarja ne dobe mesečno niti njeni generali.

«Potem pa naj pojejo vaši generali,» ji je odgovorila pevka.

Tržaška mladina vstopa v ZKMI ki je porok uspešne borbe za srečnejše dni

Iz statuta Zveze komunistične mladine Italije

ČLEN 2.

Člani ZKMI so mladinci in mladinke od 14. do 25. leta, ki prosijo za vstop in — brez ozira na raso, narodnostno pokolenje in filozofska ali verska prepričanja — sprejmejo njen program in statut ter vstopijo v eno njenih organizacij.

Član, ki je presegel 25. leto starosti, lahko ostane še nadalje v ZKMI, če to zahteva potreba dela v organizaciji in če to določijo vodilni organi.

Dolžnosti in pravice članov ZKMI

ČLEN 3.

Mladi komunist ima dolžnost:

a) sodelovati pri izdelavi in uresničitvi politike Z.K.M.I. z zahajanjem na sestanke in z aktivno udeležbo pri delovanju svoje organizacije;

b) razvijati delo prepričevanja in prozelitizma med prijatelji, med poslovnimi in šolskimi tovariši s tem, da jih seznanja s programom, ideali in pobudami Z.K.M.I.;

c) biti iskren, lojalen, bratski s tovariši, dosleden pri idealih, ki jih izpoveduje, solidaren z vsemi, ki se borijo za svojo emancipacijo ter za zgled drugim mladincem;

d) dvigati svojo kulturo in svojo tehnično in poklicno sposobnost z razvijanjem in bogatenjem svoje osebnosti, s spoznavanjem načel marksizma-leninizma;

e) biti lojalen državljan republike in se boriti za izvajanje ustave;

f) udeleževati se borb za mir, pravico, za obnovitev kulture in socialnega napredka, podpirajoč pravice mladine in vztrajno delujoč za enotnost novih pokolenj.

g) sodelovati pri življenju in dolovanju mladinskega demokratičnega sveta na vseh področjih — predstavniškem, športnem, kulturnem in razvedrilnem — ter delovati v velikih množičnih gibanjih (sindikalnem, ženskem, zadružniškem) za uresničitev sodelovanja in skupne akcije mladine;

h) finančno podpirati organizacijo po svojih možnostih, s plačevanjem izkaznice in mesečne članarine ter s prispevanjem pri nabiralnih akcijah.

ČLEN 4.

Vsak član ZKMI ima pravico:

a) da s polno pravico kritike in predlogov poseže v debate na sestankih in v tisku organizacije, prispevajoč k izdelavi linije in k določanju njenih sklepov;

b) da voli vodilne organe in je sam izvoljen;

c) da usmerja svojo izobrazbo po svojih nagnjenjih, svobodno razširjajoč raziskavo na vseh področjih: filozofskem, znanstvenem, umetniškem in kulturnem;

d) da kritizira, v inštancah ZKMI, organizacije, voditelje in ostale tovariše, s sporočanjem svojih pripomb, če je potrebno, višjim organom;

e) da spozna opazke in obtožbe, ki se izrekajo proti njemu ter da je prisoten vsakokrat, ko se obravnavajo in sprejemajo sklepi, ki se ga tičejo, s pravico, da se pritoži pri plenumu krožka in pri višjih organih, če smatra, da so ukrepi, sprejeti proti njemu, krivični ali pretirani:

f) da izstopi iz ZKMI s predložitvijo ostavke. V tem primeru bodo morali tovariši voditelji njegove organizacije priti z njim do obširne objasnitve, ter nuditi sleherno možnost, da tovariš spremeni svoj sklep na podlagi dosežene večje jasnosti v zvezi z razlogi, ki so izzvali ostavko, načel in življenja organizacije.

Ustroj ZKMI

ČLEN 5.

Krožek je terenska organizacija ZKMI, ki z živim in trajnim stikom s širokimi množicami mladine uresničuje politiko organizacije. Ustanavlja se v mestnih okrajih, vaseh in na univerzah.

Krožek je središče politične pobude, mladinskih borb, demokratične in socialistične vzgoje mladine, dejavnosti ter političnega, kulturnega, vzgojnega in razvedrilnega delovanja. V tem cilju mora krožek stremeti za tem, da si najde primeren in stalen sedež.

Krožek pospešuje in vzpodbuja mladinsko demokratično življenje s podpiranjem nastajanja, razvijanja enotnih združenj za skupne socialne kulturne, športne in razvedrilne interese ter za udeležbo mladine v krajevnih in deželnih ustanovah.

Da bi mogel bolje vršiti svoje naloge vodenja vseh sektorjev mladine v kraju, krožek lahko ustanovi v svoji sredi razlikovane skupine deklet, najmlajših, dijakov mladincev iz tovarne ali iz kake ulice. Vodilni komite krožka odloča — potem ko je dala svoje mnenje Zveza — o umestnosti ustanovitve te ali druge skupine ter določi obenem pravilnik za njeno delovanje in organizacijo.

Demokratični centralizem

ČLEN 12.

ZKMI razvija svoje notranje življenje na podlagi demokratičnega centralizma. To pomena, da:

a) sleherna inštanca ZKMI, pri izvrševanju svojih funkcij, mora na vse načine omogočiti diskusijo; dejavnost in pobudo vseh članov; ustanoviti mora živo in trajno zvezo, ter stalno kroženje idej, kritik in predlogov med vodilnimi organi in množico svojih članov in mladine;

b) vsi vodilni organi morajo biti izvoljeni demokratično, z neposrednim poimenskim glasovanjem na podlagi pravil, ki jih določi zborovanje ki jih voli; izvoljeni organi morajo delovati kolektivno, toda ne da bi se pri tem zanikala osebna pobuda in odgovornost; občasno morajo polagati obračun svojega dela in upravnega položaja zborovanju, ki jih je izvolilo;

c) sklepi morajo dozoreti s kar najbolj obširno diskusijo. Ko so sklepi sprejeti, jih morajo spoštovati in izvajati vsi člani in vsi nižji organi;

d) vsi organi ali posamezni člani organov so lahko odstavljeni na podlagi sklepa večine zborovanja, ki jih je izvolilo.

Ob vstopu v ZKMI

z zaupanjem gledamo v bodočnost

6. oktobra se bomo mladi komunisti zbrali na organizačijski konferenci, da odločimo o vstopu v Italijansko zvezo komunistične mladine. Nedvomno bo ta odločitev važen mejnik v zgodovini mladinskega komunističnega gibanja v Trstu, kajti po dolgoletni cepitvi se zopet vračamo v organizacijo, ki ni več tista iz predvojne dobe ampak v ZKMI . zvezo novega tipa, številno in močnejšo, ki združuje široke množice mladine po vsej Italiji. Vračamo se v organizacijo, kateri so pripadali, za katero so se borili in tudi padli najboljši tržaški mladi komunisti kot Pinko Tomažič in Eugenio Curiel. Zato naš vstop ni nič drugega kot zopetna vrnitev v našo zvezo.

Mi se zavedamo, kaj smo, in svoja gesla
izpovedujemo vsak čas, povsod...
Brat nam je vsak, ki ščiti bedne,
preganjane, zatirane in male;
Brat nam je vsak, ki dobro hoče,
gradi med narodi mostove,
razdira plote tisočletne bedastoče
ter išče vsečloveški skupnosti osnove.

To stvar odločamo v času, ko se v Trstu in v Italiji vršijo važne spremembe, na katere obrača pozornost današnje politično življenje. V našem mestu je propadel občinski odbor, nimamo več občinskega sveta, posle občinske uprave pa vrši posebni komisar. Nam ni bil dovolj en komisar, dali so nam še drugega. Mi pa vemo kaj pomenijo tovrstni ljudje: nedemokratičnost, birokracijo; zato pa zahtevamo takojšnje nove volitve, kajti Trst ima mnogo problemov, ki jih je nujno treba rešiti.

Krščanski demokrati niso uspeli na občini, ker so delovali strankarsko, ker so se zvezali z monarhofašisti, ker niso izražali volje pretežne večine tržaškega prebivalstva. Zato pa se moramo mladi komunisti boriti, da bo nov občinski svet ljudskega značaja, demokratičen in ki bo rešil tudi naše probleme kot n. pr. mladinsko brezposelnost. Razni razkroji v vrstah ital. nacionalističnih strank, cepitve na levo, desno in sredino jasno kažejo, da je njihova politika propadla in da je treba iskati novih poti.

Prihodnjo spomlad pa bomo imeli po vsej državi parlamentarne volitve. Vse stranke se na to že mrzlično pripravljajo in lahko rečemo, da smo že v popolni volilni agitaciji. Krščanska demokracija že išče načine, da bi si zagotovila absolutno večino in tako strla naša demokratična gibanja. Poskus ji ne bo uspel, ker Komunistična partija je globoko zasidrana v ljudstvu.

Tudi v Trstu bomo volili predstavnike v parlament. Boriti se moramo, da bomo tudi mi imeli našega poslanca v poslanski zbornici, ki bo branil naše narodnostne pravice in zahteve po boljšem življenju.

Nujno je zato potrebna borba proti klerikalizmu, ki ograža tudi po naših vaseh. Klerikalci že govorijo, da bi se povezali z južnotirolsko nemško stranko in dali s tem glas strankі, ki v parlamentu podpira protislovensko KD in ki je sorodna oni stranki, ki v Avstriji zatira naše koroške brate. Kako daleč gre protikomunizem in v kakšna pota je zabredel.

Zato naj se združi vsa napredna slovenska mladina. Nihče ne sme ostati brezbrižen pred dogodki, ki so lahko usodni za naše mesto, za našo narodno manjšino.

ZKM jasno kaže pot, po kateri mora korakati tudi slovenska mladina. Korakati moramo skupaj z demokratično italijansko mladino, ki je naša velika zaslomba in pomoč pri reševanju naših problemov. In ko mi, mladi komunisti, odločnamo o vstopu v ZKMI, se zavedamo, da bo ta zveza naš branik, da je porok uresničitve zahtev slovenske mladine, kajti z našimi vprašanji bomo seznanili vso italijansko mladino.

Zato gledamo z zaupanjem v bodočnost.

DRAGO SEDMAK

Ustanovijo naj se večerni strokovni tečaji v tovarnah

- *Že leta vztrajamo na tej zahtevi*
- *Upošteva naj se tozadevni zakon*

V kratkem se bodo začeli večerni strokovni tečaji za letošnje šolsko leto. Te tečaje obiskuje stotine mladih vajencev našega mesta. Že leta vztrajamo na zahtevi, naj se ustanovijo v velikih tovarnah tečaji za vajence, ki naj se vršijo v teku delovnega urnika. Koristnost tega smo že neštetokrat dokazali. Sedaj pa že nismo sami, ki to zagovarjamo, marveč je tudi v zakonu o vajeništvu zapisano, da se takšni tečaji morajo ustanoviti. Vendar se pa to ne dogaja.

Vajenci so še vedno prisiljeni — tri leta po odobritvi zakona v njihovo korist — obiskovati strokovne tečaje zvečer, potem ko so polnih osem ur delali v notrajosti tovarne. Njihovo navdušenje in prepričanje pa ni preveliko. Osem ur dela za mladega vajenca je mnogo, zlasti v dobi fizičnega in umskega razvoja, in zvečer bi morali imeti ti mladinci možnost, da se odpočijejo in razvedrijo, ne pa da se zapirajo v učilnice.

Obiskovanje tečaja v teku delovnega urnika se ne odreka vajencem samo v tovarnah s privatnim kapitalom; ta oblika izkoriščanja se, žal, izvaja tudi v podjetjih IRI. To se dogaja v ladjedelnici Sv. Marka, Sv. Roka, v Tovarni strojev, Arzenalu itd.

Ravnateljstva ne skrbijo za drugo, kot za izkoriščanje vajencev, s katerimi ravnajo enako kot z vsemi ostalimi delavci. Dokazov za to imamo na pretek. Dopust se ne priznava po določilih zakona: mladinci od 14. do 16. l. imajo 27 dni dopusta namesto predvidenih 30, dočim imajo mladinci iznad 16. leta 18 dni dopusta, imeli bi pa pravico na 20 dni. Isto se dogaja z božično nagrado, ki jo izplačujejo mladim delavcem v merilu 187 delovnih ur, dočim jim pripada 200 ur. Iz teh podatkov lahko zaključimo, da vodstva podjetij IRI — ki bi morala skrbeti za razvoj in dobro pripravo novih specializiranih in kvalificiranih kadrov za našo industrijo — še bolj izkoriščajo vajence, kot pa druge delavce, ki so itak slabo plačani in prisiljeni na pospešene ritme dela.

S tem, kar smo navedli, podjetja kršijo določila zakona o vajeništvu toda tudi zakon sam ima svoje pomanjkljivosti in vrzeli. Ena največjih je vprašanje nezgod na delu in bolezni vajencev. Kadar vajenci iz enega teh dveh razlogov ne morejo priti na delo, nimajo pravice do nobene podpore. To je zelo resna stvar, zlasti če pomislimo, da je med njimi mnogo takih, ki s svojim skromnim zaslužkom vzdržujejo družino.

V interesu mladih vajencev in samih naših podjetij je nujno potrebno ustanoviti strokovne tečaje v tovarnah. Toda tudi kar se tiče vsega ostalega morajo ravnateljstva izvajati vse, kar določa zakon o vajeništvu ter odpreti vrata ladjedelnic in tovarn novim mladincem. S tem bodo nudila konkreten doprinos ne samo industrijski proizvodnji, marveč tudi borbi za pobijanje mladinske brezposelnosti.

PETER REN KAISER

Stališče ZKM do vprašanja vseučilišč

V zvezi s krizo, ki je nastala v okviru italijanskih vseučilišč, ko grozi nevarnost, da se ne bodo predavanja na istih začela ob pravem času zaradi pomanjkanja finančnih nakazil, je tudi Tržaška zveza komunistične mladine zavzela stališče, v katerem se zavzema za takojšnjo rešitev tega perečega vprašanja in obsoja odgovorne činitelje, ki so zakrivili obstoječe stanje tudi na tem tako važnem področju.

ZKM poziva ostale mladinske politične organizacije, naj se zavzamejo za rešitev tega vprašanja. S svoje strani pa ZKM zadolžuje vse svoje člane, naj podpro s konkretnimi pobudami borbe, ki se vrše v notranjosti vseučilišč in izven njih v namenu, da prisilijo vlado, ki se je izkazala tako brezčutna do tega vprašanja, da spremeni svoje stališče.

ZKM posebno poudarja dejstvo, da bi bilo povišanje taks zlasti v škodo manj premožnih slojev, katerim bi tako bil praktično onemogočen študij na vseučiliščih.

Mladinski dom v Modeni. Zgradili so ga mladinci s pomočjo drugih tovarišev ob podpori demokratov. Članek o obisku v tem domu objavljamo na 4. strani.

Lepa pobuda kriške mladine

Slovenski otrok v slovensko šolo!

Ker se je začelo vpisovanje otroko v šole, se mi, mladi komunisti iz Sv. Križa, čutimo obvezni, da kot zavedni Slovenci in v duhu prijateljstva z vsemi narodi izrazimo svoje mnenje ob tako važnem momentu kot je vpisovanje otrok v slovenske šole.

Slovenski starši se morajo zavedati, da je obstoj naše šole v veliki meri odrisen od nas samih. Po tolikih letih napora, da bi ohranili in razširili našo šolo, se moramo še boriti za njeno uspešno napredovanje.

Govorice, da si s slovensko šolo otrok zapre poti v bodočnost, ne držijo. Resnica je povsem drugačna: ob precej številni brezposelnosti, ki zadeva v enaki meri slovensko kot italijansko mladino, je zaposlitev mladine z absolvirano slovensko šolo kar zadovoljiva. Absolventi šol so domala vsi zaposleni in jih delodajalci ne odklanjajo zaradi izpričeval slovenskih šol. Nasprotno: ob vedno večjem prometu z Jugoslavijo so mladinci z znanjem slovenskega jezika celo iskani. To tembolj, ker so učenci slovenskih šol naučijo zelo dobro tudi italijanskega jezika. Drugače je seveda za učitelje, katerih je itak preveč za našo narodno manjšino, a imajo vedno možnost si iskati primerno zaposlitev. Slovenskim dijakom so odprta vrata na vse univerze.

Iz vseh teh vzrokov je razvidno, da stoji slovenski dijak na dobrem položaju. In če hočemo, da bodo temelji naše šole trdni, moramo skrbeti za čim večji dotok mladine v slovenske šole. Odteganje svojega otroka šoli v materinščini je v nasprotju s pedagoškim načelom, ki si je že davno priborilo veljavo pri vseh narodih sveta. Zato ne poslušajmo sovražnikov naše šole, borimo se za pravično uzakonitev slovenskih šol in vpišimo svojega otroka v slovensko šolo.

MLADINSKI KROŽEK
«Josip Tence»
KRIŽ

Ta poziv je letos, pred pričetkom vpisovanja v šole naslovil mladinski komunistični krožek na slovenske rojake v Križu.

Vtisi s potovanja v ZSSR in z mladinskega festivala v Moskvi

Objavljamo članek o VI. svetovnem mladinskem festivalu v Moskvi, ki ga je napisal Vladimir Pavletič. Članek je posebna komisija ZKM ocenila kot najboljši prispevek in mu podelila prvo nagrado natečaja v znesku 10.000 lir.

Kot gojitelj ruskega jezika in književnosti, sem že mnogo let želel obiskati in osebno spoznati deželo in ljudstvo, ki sem ju vzljubil že med prebiranjem del velikih ruskih klasikov. Ta tiha želja, ki se mi je zdela v resnici neuresničljiva, se mi je izpolnila ob priliki VI. svetovnega festivala mladine in študentov.

Odkrito moram priznati, da sem se odpravil na dolgo pot navdan z mrzlično radovednostjo in gorečo željo po spoznanju sveta, toda istočasno tudi z določenimi predsodki. Mislil sem, namreč, da današnje rusko ljudstvo ni več ljudstvo Puškina, Turgenjeva in Tolstoja, da je to ljudstvo brez pravih človeških čustev in skoro standardizirano, da živi in dela kot avtomat, v slepi pokorščini policajskemu in diktatorskemu režimu, brez svobode vere, misli in besede.

Toda kaj kmalu sem moral spremeniti tako močno zgrešene pojme.

Že v vlaku sem prišel v dotiko z ruskim ljudstvom. Med vožnjo od češke meje do Moskve, preko Ukrajine in Bele Rusije, ki je trajala 44 ur, se je vlak ustavil na 23 postajah. Vse postaje so bile okrašene z zastavami in transparenti z gesli o miru in prijateljstvu med narodi. Povsod nas je rusko ljudstvo pričakovalo in je bilo takorekoč elektrizirano od živahnih zvokov italijanske ljudske glasbe, ki so jo igrale godbe ob prihodu našega posebnega vlaka.

Zvoki godbe in mavdušeno vzklikanje množice nas je vleklo k oknom. Ko smo bili po radiu, ki je bil nameščen na vlaku, seznanjeni s krajem, kjer smo se nahajali in časom postanka vlaka na dotični postaji (povprečno od 15 da 20 minut), smo odprli okna. Nemogoče je bilo izstopati zaradi gneče in zaradi cvetja, ki je kot toča padalo na nas. Vmes so morali poseči policisti in improvizirani reditelji, zato da so s silo odprli pot. In tu, med srečanjem z ljudstvom med kratkimi postanki vlaka na raznih postajah, so padli moji prvi predsodki. Tudi če bi vse to bilo predhodno organizirano, ne bi bilo mogoče trditi, da se da predhodno organizirati izraze obrazov in zlasti oči, ki izražajo istočasno odkritosrčno navdušenje in ginjenost ob pogledu na nas, ki smo prišli tako od daleč. Nihče mi ne more reči, da so bili tudi materinski objemi starih ženic, stiskanje rok starčkov in skromna darila otroških rok, vnaprej organizirani. In taki prizori so se ponavljali na vseh postajah, kjer smo pristali, bodisi na najnavadnejših, kakor tudi na monumentalnih, podnevi in ponoči, pod žgočim soncem, kakor tudi pod rahlim, skoraj jesenskim dežjem, ki nas je ponekod spremljal.

Ko sem opazoval red in čistočo tega ljudstva, o katerem so se mnogokrat kaj slabo izrazili tudi literarni velikani je padel še drugi presodek. Da je tu nekoč vladala umazanija, ni mogoče niti dvomiti. Zato naj mi bo oproščeno, če sem med prvimi srečanji s tem ljudstvom stal nekoliko ob strani. Podrobneje sem opazoval to ljudstvo, toda nikjer nisem opazil dolgolasih, zanemarjenih glav ali neobritih moških obrazov. Videl sem ljudi čistih rok in vratov, čedno, četudi skromno oblečene. Vedno v zvezi s čistočo naj povem še to, da med tem, ko smo bili na peronih in smo se pogovarjali z množico, so snažilke očistile vozove našega vlaka in to ne le z navadnimi metlami, temveč tudi z električnimi sesalkami. V resnici lep vzgled v pogledu čistoče. Podobnih lekcij smo bili tudi kasneje deležni nič koliko: napisi, ki opozarjajo na čistočo, čistoča v javnih straniščih in kopališčih, čistoča v splanicah hotela, kjer smo bivali za časa festivala, pogosto čiščenje mestnih ulic in to z velikimi brizgalkami, številne košarice za odpadke po mestnih ulicah in trgih, ki jih prav gotovo niso tja postavili zaradi lepšega. Torej, lepi nauki v pogledu čistoče in vzornega reda.

Nadaljnji predsodek, ki je skopnel kot sneg pod sončnimi žarki, je bil predsodek o policajskem režimu, kakršen sem mislil, da vlada v Sovjetski zvezi. Iz tega, kar je pred časom pisal neki italijanski novinar v eni izmed največjih italijanskih revij, bi se dalo sklepati, da v Rusiji ni mogoče narediti niti koraka, ne da bi bili pri tem zasledovani in celo kontrolirani od policije. Poučeni v takem smislu, smo se napotili po moskovskih ulicah polni strahu, da bi nas kdo zasledoval. Bali smo se napraviti kakršno koli opazko. Toda ta bojazen je polagoma izginila, zlasti zato, ker je vsakdo izmed nas ob vsaki uri lahko zapustil hotel, kjer smo bili nastanjeni, bodisi to podnevi ali ponoči. Vsakdo se je lahko poslužil festivalske izkaznice, s katero smo se popolnoma brezplačno vozili v tramvajih, trolejbusih, s podzemskim vlakom ali s čolni. Tako je postopoma popolnoma izginil strah pred nadzorstvom. To prostost so nekateri, na žalost, izkoristili v taki meri, da so prišli do nevrednih dejanj. Naj omenim samo to, da je skupina misovskih mladincev nekega večera na Rdečem trgu zapela fašistično himno, nad čemer se je zgražala vsa velikanska množica, ki je bila tam zbrana.

Predno zaključim poglavje o policijskemu režimu naj povem še to, kar postaja naravnost smešno, da so mnogi delegati morali iskati policijo in ne obratno, kot bi si kdo utegnil še misliti. To se je večkrat dogajalo, zlasti v teku prvega festivalskega tedna, ko so se mnogi tuji delegati zakasnili v mestu. Ko so želeli oditi v hotele so že prenehali voziti avtobusi in druga prevozna sredstva. Ker niso imeli pri sebi potrebnih 20 rubljev za taksi, so bili prisiljeni iskati policijo, da jih je na svojih avtomobilih prepeljala na kraj bivališča, ki je bil oddaljen celih 22 km od središča mesta.

Mnogo bi morali govoriti o razvoju industrije, gradbeni obnovi, skupnem življenju na deželi, prehrani in oblačilih, o svobodi vere, itd. Toda vseh teh problemov ni mogoče obdelati na nekaj straneh in tudi če bi jih opisoval, bi se oddaljil od namena, ki ga imam, namreč, da opišem vtise s festivala in njegov pomen.

Kakšen je bil predvsem pomen VI. festivala, ki je zbral v Moskvi delegate vseh petih kontinentov?

Predvsem je bila želja večine delegatov — kljub različnosti ras, jezikov, političnega prepričanja in verske pripadnosti — da bi utrdili prijateljstvo med narodi in delali za mir v svetu. Potom stikov, prireditev, umetniških predstav, športnega tekmovanja, med sprehajanjem, so si mladinci lahko ustvarili pravo sliko življenja in običajev ljudstva, čigar gostje so bili, kakor tudi delegatov ostalih 124 narodov, potom njihovih pesmi, plesov in priljubljenih iger.

Zato, da vsaj približno prikažem veličastnost programa VI. festivala, naj povem, da je bilo dnevno — in to v teku vseh petnajst dni trajanja festivala — povprečno okrog 300 različnih predstav v raznih gledališčih, parkih, koncertnih dvoranah domovih kulture, klubih, kinodvoranah in celo na prostornih trgih sovjetske prestolnice. V resnici prava zadrega glede izbire programa. Ljubitelji statistik so ugotovili, da bi bilo potrebnih 4500 dni, t. j. celih dvanajst let zato, da bi lahko prisostvovali vsem festivalskim prireditvam.

Prva prireditev, to je telovadni nastop sovjetske mladine ob priliki otvoritve festivala na Leninovem trgu je bil podan tako ubrano in dovršeno, s tako harmonijo barv, da je prekosil vse ostale nastope in manifestacije in je v resnici že prekosil vsako človeško domišljijo. Kaj podobnega prav gotovo ni videl nikdar prej niti eden od stotisoč navzočih ljudi.

Tudi drugi množični nastopi na stadionu «Dinamo», kot večer sovjetskega baleta, nastopi petih cirkusov, z vso čarobnostjo razsvetljave, barv, je pustil na vseh udeležencih neizbrisne spomine.

Pred zaključkom tega opisa smatram za umestno, da posvetim nekaj besed občudovanja vredni organizaciji festivala. Ta velikanski mehanizem je deloval z neverjetno točnostjo in vzgledno disciplino. Na vse se je pomislilo, tudi na stvari, ki bi se utegnile na prvi pogled zdeti banalne.

Tako vzgledne organizacije verjetno ne bo na prihodnjih festivalih, saj na njih po vsej verjetnosti ne bo tako iskrene in navdušene soudeležbe in sodelovanja vsega naroda, kar je lahko nudil ruski narod. Kje je mogoče pričakovati, da bo ljudstvo skozi petnajst dni zaporedoma neutrudno spremljalo potek festivala, pozdravljalo udeležence, se odkrivalo in klanjalo tujim gostom, kjer koli so se pojavili in jim stiskalo roke v bratski pozdrav, jim poklanjalo razna darila in cvetje ali spominske razglednice, vse to v znamenju, ki je pri ruskem narodu tako živ, t. j. «družba in mir!», kar pomeni po naše: «prijateljstvo in mir!».

VLADIMIR PAVLETIČ

DOMAČI PROBLEMI IN VESTI

Kovinarji pričakujejo nagel in ugoden zaključek pogajanj v Rimu

- *"Problem Acegat„ predložen obč. komisarju*
- *Stavkovno gibanje v podjetju "Mell„*

V sredo se je začela v Rimu, v ministrstvu za delo, pogajanja za ureditev spora med delavci CRDA in Arzenala in njihovimi delodajalci. Delavci tržaških ladjedelnic Sv. Marka in Sv. Roka, Tovarne strojev in Arzenala, ki so pred časom začeli odločno borbo, in delavci tržiških ladjedelnic, ki so se pozneje pridružili, pričakujejo od teh pogajanj odločilno rešitev, ki bo končno razbila dolgo verigo obotavljanj, odgoditev in trmoglavega odrekanja Confindustrie. Zato bodo budno spremljali pogajanja ter nadalje krepili enotnost, ki so je dosegli v borbi, pripravljeni, da jo spet začno, če bi to bilo potrebno.

Delavcev iz Trsta in Tržiča, ki so zainteresirani pri tem vprašanju, je skupno petnajstti-soč. To je najbolj borbeni del delavskega razreda, najvažnejša sila kovinarske stroke. Dobro bi bilo, da se na ministrstvu v Rimu upošteva to dejstvo pri akciji, ki jo bo treba povesti proti predstavnikom podjetij. Dobro bi bilo tudi, da upoštevajo nujno potrebo čim prejšnjega ugodnega zaključka pogajanj, kajti spor traja že vse predolgo in prinaša škodo ne samo delavcem, marveč tudi podjetjem samim in vsemu tržaškemu gospodarstvu.

Čeprav bi bili raje videli, da bi se pogajanja vršila v Trstu, delavci z zaupanjem pričakujejo, da jim bo v Rimu dano zadoščenje in se tudi zavedajo, da jim bo nedvomno mnogo pomagala tudi konkretna podpora osrednjih sindikalnih organizacij v Rimu in solidarnost vsega italijanskega delavskega razreda.

* * *

Nameščenci občinskega podjetja Acegat so še vedno prisiljeni zahtevati svoje pravice. Čeprav so s svojo dolgotrajno borbo, in zlasti z vzgledno 24-dnevno stavko dosegli priznanje zahtev, ki so jih postavljali in čeprav je bil končno dosežen sporazum, ki ga je upravna komisija Acegat potrdila še 28. maja, se sporazum ne izvaja, ker ga ni potrdil občinski svet. Občinski odbor je namreč z raznimi izgovori neprestano odlašal predložitev sporazuma v potrditev občinskemu svetu.

Po neštetih brezuspešnih intervencijah pri bivšem tržaškem županu sta sedaj obe sindikalni organizaciji podjetja predložili prefekturnemu komisarju na občini, takoj ob njegovem prihodu v Trst, prošnjo za sprejem, da bi z njim razpravljali o «problemu Acegat». Komisarju se tudi poslali spomenico s podrobno obrazložitvijo spora.

Tudi namaščenci Acegat so združeni in odločeni vztrajati na svojih pravičnih zahtevah, kajti gre za obrambo njihovih pravic, ki so jih dosegli s trdo borbo v preteklosti. Te pravice so jim bile priznane in jih je treba tudi vendar enkrat začeti izvajati.

* * *

Delavci podjetja «Mell», ki so že več dni v agitaciji, ker vodstvo krši delovno pogodbo in ker je neupravičeno odpustilo nekega delavca, so v torek stavkali dve uri. Ko so se pa v sredo vrnili na delo, so izvedeli, da je vodstvo nenadoma odpustilo pet delavcev, dočim je pet uradnikov suspendiralo. Jasno je, da je to povračilno dejanje proti enotni stavki delavstva.

V odgovor so vsi nameščenci sklenili stavkati v znak protesta ves dan in so takoj zapustili delovišče.

Medtem je bil na zahtevo sindikalnih organizacij sklican za četrtek sestanek z ravnateljstvom v Gradu za delo.

Za takojšnje volitve

Po vrsti dobro uspelih zborovanj prejšnjega tedna bodo prihodnji teden naslednja zborovanja, na katerih bodo govorniki naše partije obrazložili prebivalstvu vprašanje občinske krize in akcijo naše federacije za takojšnje nove volitve:

V nedeljo 20. septembra ob 10.30 bo zborovanje pri Sv. Jakobu (ul. F. Belli) na njem bo govoril tov. Paolo Sema; v sredo 2. oktobra v Podlonjerju, pred gostilno «Pertot» ob 20. uri, govoril bo tov. Dušan Lovriha; v četrtek, 4. oktobra ob 20. uri v Rojanu pa tov. Giuseppe Muslin.

Kriški ribiči so tokrat imeli srečo

- *Lov na tune je bil dober, a žal kratkotrajen*

Po treh letih se je prejšnji teden spet nasmehnila sreča ***kriškim ribičem.*** *Lov na tune predstavlja v Križu vedno velik in zanimiv dogodek, toda žal se večkrat zgodi, da ribiči, pomagači in nešteti radovedneži zaman pričakujejo, da bi se približal obali trop slastnih tunov, ki predstavljajo poleg drugega tudi lep zaslužek za ribiče.*

Tokrat ni bilo pričakovanje zaman. Dve ribiški ladji sta ob sodelovanju vaščanov in radostnem vriskanju otrok, ki se takšnih dogodkov najbolj veselijo, v 2 dneh nalovili okrog 1000 kg. tunov. Trud je bil obilo poplačan in radost je zajela vso vas. Tudi tujec, ki je slučajno zašel tisti dan v Križ, je mogel takoj spoznati, da se je zgodilo nekaj prijetnega, zlasti ker je vsa vas dišala po sveži tunini in slastnem ribjem cvrtju.

Pozneje se riba ni več pokazala; to je bil res edini lov. Toda Križani še niso obupali. Še vedno čakajo in stražijo ob morju, da bi pravočasno opazili približevanje tunov. Nekoliko je že pozno, vendar pa jim od srca želimo, da bi se bogati lov vsaj še enkrat letos ponovil in jim tako dal možnost, da si vsaj nekoliko gospodarsko opomorejo, kajti tudi zanje, kot za vse, so danes hudi časi.

F. G.

Uspeh Praznika tiska v Križu

V nedeljo je bil pri nas Praznik tiska, ki je prav dobro uspel. Zbranemu občinstvu, ki je prihitelo v velikem številu, sta spregovorila tovariša Karel Šiškovič in Paolo Sema, ki sta se v svojih govorih dotaknila vseh važnih vprašanj, ki nas danes zanimajo: od občinske krize, imanovanja komisarja in bodočih volitev do splošnega mednarodnega položaja in perečih vprašanj, ki jih je treba rešiti v okviru OZN, da se ohrani mir med narodi.

Sledil je dober kulturni spored, na katerem je tov. Košuta recitiral par priložnostnih pesmi, združeni pevski zbor obeh Prosvetnih društev, A. Sirk in Vesna, pa je pod vodstvom Frančka Žerjala zapel dve pesmi. V zboru je manjkalo precejšnje število pevcev, povečini zaradi bolezni, ker se je tudi med njimi razpasla azijska gripa. Vendar se je pa zbor kar dobro odrezal in navdušil poslušalce. Slednjič je zaigrala godba, ki je bila za nas pravo presenečenje. Igrala je zahtevne koncertne komade dovršeno in v tem smislu je njen umetniški napredek očiten. Njeno igranje je ljudi kar pritegnilo, da so se nekateri, ki so se bili že začeli oddaljevati, spet vrnili in jo z vso pozornostjo poslušali.

Sledila je prosta zabava in ples, na katerem se je zlasti razgibala mladina, dočim so se starejši v veselem pogovoru oddahnili ob kozarčku res izbornega vina.

J. K.

Varujmo se pred azijsko mrzlico!

Azijska mrzlica, ki se že dalj časa širi po Evropi in je resno zajela tudi Italijo, se je v zadnjem tednu razširila tudi v Trstu. Že v soboto so se pojavile vesti o prvih obolenjih, v torek pa je bilo objavljeno, da je v našem mestu zbolelo za azijsko mrzlico okrog 70 oseb; od teh je ena umrla. Bil je to neki begunec, ki je bil že pred obolenjem v slabem zdravstvenem stanju in je zato podlegel. Ostali primeri so bili lažjega značaja. Poznejših podatkov žal nimamo.

Kot obveščajo zdravstvene oblasti, bolezen sama ni nevarna, treba pa je paziti, da ne nastopijo komplikacije. Na vsak način priporočajo vsemu prebivalstvu, da upošteva preproste profilaktične mere, to je, da pazi na higieno (zlasti je važno umivanje rok prej jedjo), da se ne zadržuje v javnih prostorih, kjer je mnogo ljudi ter da skrbi za pravilno prehrano in uživa mnogo sveže zelenjave in sadja, ki vsebujeta vitamin C.

O drugih zaščitnih ukrepih za sedaj še ni govora, ker zdravstveni organi ne razpolagajo s potrebnim cepivom. Zaradi tega se slišijo z vseh strani ostre kritike proti centralnim oblastem, ki niso pravočasno poskrbele za zaščitno cepivo, čeprav je bilo predvideti razširitev te bolezni. V Trstu razpolagajo oblasti s količino cepiva, ki zadostuje le za preventivno cepljenje zdravstvenega osebja. Če bodo prejeli nadaljnje pošiljke, bodo cepili osebe, zaposlene v javnih službah, ki so v stalnem stiku z občinstvom in zato v tem večji nevarnosti. Ostali se morajo pač zaenkrat zanesti sami nase.

Vendar pa dejstvo, da ne bodo odložili otvoritve šol, dokazuje, da pri nas nevarnost ni velika.

Bazovica potrebuje redarja

Ni kaj reči; naša vas je precej prijazna in od vedno privablja veliko število mestnih izletnikov, ki iščejo oddiha v naših gozdovih, na travnikih ali pa odhajajo skozi Bazovico dalje, proti Lipici in v druge bližnje kraje.

Prej, v starih časih je bilo kar prijetno. Ljudje so prihajali peš, se počasi sprehajali in nato iskali oddiha v naših gostilnah. Pozneje so se pojavili avtobusi, sedaj pa je že vse motorizirano. Bazovica nima več miru.

Večina izletnikov prihaja na motorjih ali avtomobilih, ki polnijo vaške ceste in ogrožajo pešce. To pa predstavlja veliko nevarnost, kajti nihče ni več varen.

Najbolj živahen je tujski promet seveda ob nedeljah in zato smo vaščani mnenja, da bi morale oblasti kaj ukreniti za zaščito pešcev. Naš predlog je, da merodajne oblasti postavijo na križišču pri cerkvi, kjer je promet najživahnejši in nevarnost največja, vsaj ob nedeljah prometnika, ki bi urejeval promet. Menimo, da to ne zahteva prevelikih stroškov in ne drugih komplikacij, zato pričakujemo, da bodo oblasti to upoštevale in ugodile naši želji. Saj bodo s tem zaščitile ne samo domačine, marveč tudi vse obiskovalce, tako pešce kot vozače.

VAŠČAN

Dopis iz Medje vasi

- *Težave z novo cesto, ki vodi v vas*

Pred kratkim so obnovili glavno cesto, ki vodi proti Gorici in ob tej priliki so nekoliko premestili pot, ki vodi v Medjovas. Toda ta nova pot je za nas kaj težavna. Par metrov potem, ko krene proti naši vasi, se nenadoma začne tako naglo vzpenjati, da je ni mogoče prevoziti. Tudi prej je bila pot strma, toda vzpenjala se je počasi, tako da smo mogli priprezati pomožne konje po ovinku, to je na [illegible] poti. Danes smo prisiljeni ustaviti naše vozove s senom in drugimi pridelki na avtocesti in že tam priprezati. To pa predstavlja precejšnjo nevarnost in tudi oviro za promet po glavni cesti. Zaradi tega je nujno potrebno, da se pot, ki vodi v našo vas izravna na način, da se bomo lahko ustavljali na njej in ne še predno krenemo domov.

Tudi vaška pot, ob vhodu v vas in skozi vas, je bila nedavno popravljena, in to je dobro. Pri popravljanju poti pa niso izkopali obcestnih odtočnih kanalov, tako da se sedaj ob močnem deževju voda steka na bližnja polja in travnike ter prinaša s seboj ves pesek v ceste. To nam povzroča seveda škodo in velike skrbi. Zato je nujno potrebno, da se ob cesti izkopljejo kanali in cesta nekoliko ogradi z nizkim zidom. Šele tako bodo naša polja zaščitena.

To so glavni problemi, ki nas sedaj mučijo in upamo, da bodo merodajne oblasti poskrbele, da se te nevšečnosti, ki so za nas precej resne, odstranijo.

Druga naša skrb je pa letošnji pridelek vina. Slabo vreme, toča in slana so, kot je znano, precej oškodovale naše vinograde in zato bo pridelek slab ter nam bo žal nudil kaj malo koristi in zaslužka.

DOMAČIN

Obisk v Mladinskem domu v Modeni

Pred enim letom je bil dograjen v Modeni prvi mladinski dom v Italiji kot sad prostovoljnega dela in prispevkov komunistične mladine modenske pokrajine. Dom nosi ime po padlem partizanu Sandru Cabassiju in modenska mladina ga je sklenila graditi ob priliki 10. obletnice Odporniškega gibanja, ki je bilo zelo razširjeno predvsem v Emiliji (spomnimo se le sedmih sinov očeta Cervija). Zgrajen je v stilu, kot ga zahteva moredni in novejši način gradnje.

Pri gradnji doma je sodelovala skoraj vsa komunistična mladina: mladi komunisti so hodili po material v kamnolome, komunisti-električarji so izvedli vsa potrebna dela, ki spadajo v njihovo stroko itd. Veliko požrtvovalnosti in poguma so pokazali naši tovariši in tako dokazali, kaj vse zmore ljudska volja in odločnost. Popolna aktivizacija doma se je začela šele pred šestimi meseci, ker je bilo treba nabaviti še opremo, kar stane mnogo za toliko prostorov. A tudi ta težava je bila premagana. Ostane še premagati ovire s strani oblasti, ki na primer ne dovolijo plesa samo zato, ker se v bližini doma nahaja kapucinska šola.

Evo nekaj zunanjih in notranjih posebnosti: mladinski dom je zgrajen v dveh nadstropjih v obliki trikotnika, in ima dvorišče z igriščem za odbojko.

V pritličju je telovadnica (med letošnjim vsedržavnim praznikom komunističnega tiska je bila v njej zelo okusno postavljena razstava o 6. Festivalu v Moskvi), kino-gledališče (kinoaparat morajo še kupiti), igralna dvorana z biljardi ter lepo opremljen bar. V drugem nadstropju se nahaja knjižnica in čitalnica ter dvorana s televizijskim aparatom; nad kinodvorano je terasa z drsališčem.

V zadnjem nadstropju so uradi, kjer imajo svoje sedeže Modenska federacija kamunistične mladine, UISP, Motoklub itd.

Zvečer je dom vedno poln deklet in fantov. Vse njegovo delovanje je sedaj prevzel novoustanovljeni Zadružni krožek za kulturo in vzgojo mladine.

Že iz tega bežnega opisa, si bralec lahko ustvari precej jasno sliko o domu, ki je — lahko rečemo — v ponos ne le komunistične mladine, temveč vse Modene.

D. S.

Zborovanji v Boljuncu in Dolini

O splošnem krajevnem in mednarodnem položaju bo danas, v soboto ob 20. uri na trgu v Boljuncu govoril tov. Franc Gombač; predsedoval bo tov. Dušan Lovriha. V torek 1. oktobra ob 20. uri bo pa zborovanje v Dolini; govoril bo tov. Karel Šiškovič.

Počastitev padlih v Trebčah

V počastitev spomina 31 vaščanov, padlih v NOB, bodo jutri, v nedeljo 29. septembra ob 10. uri predstavniki partizanske organizacije položili venec na spomenik padlih v Trebčah.

Organizacija partizanov si šteje v svojo dolžnost zahvaliti se tov. Malalanu Ivanu-Mićetu za njegovo veliko skrb za spomenik.

Seja v Nabrežini

Včeraj se je sestal na izredno zasedanju devinsko - nabrežinski občinski svet. O poteku seje bomo poročali v prihodnji številki.

Slovensko narodno gledališče za Tržaško ozemlje

V soboto 28. t. m. ob 20.30 in

v nedeljo 29. t. m. ob 17. uri

v Prosvetnem domu na Opčinah

Branislav Nušič:

Žalujoči ostali

Natečaj za violiniste v Poznanju

Center za kulturne stike z deželami ljudske demokracije obvešča, da je čas za predložitev prošenj za sprejem na «III. Mednarodni natečaj za violino Henrik Wjenjawski», ki bo od 1. do 15. decembra tega leta v Poznanju na Poljskem do 30 septembra.

Natečaja se lahko udeležijo violinisti vseh narodnosti do 33 leta starosti.

Za pojasnila glede vpisnine, višine nagrad, pogojev potovanja itd. se lahko obrnete na Center za kulturne stike z deželami ljudske demokracije, ul. S. Nicolò 11, II., tel. 29103.

ZA TEDEN DNI

Sobota, 28. - Venceslav, Ve[illegible]
Nedelja, 29. - Mihael, Miško
Ponedeljek, 30. - Hieronim, Grozdana (prvi krajec)

OKTOBER

Torek, 1. - Remigij, Semislav
Sreda, 2. - Teofil, Miran
Četrtek, 3. - Terezija, Vito
Petek, 4. - Placid, Dunja

Zgodovinski dnevi

23. 1831 se je rodil pisatelj, oblikovalec slovenskega jezika Fran Levstik, Ur[illegible] je 16. novembra 1887.
23. 1864 ustanovitev I. Internacionale, prve mednarodne organizacije socialističnih delavcev.
28. 1918 je bila proglašena Č[illegible] škoslovaška.
29. 1918 je bila proglašena [illegible] goslavija.
1. X. 1928 začetek prve petletke v ZSSR in s tem začetek izgradnje socializma.

RADIO ODDAJE

SOBOTA: 12. Po tržaških kolici - «V starodavnem Trst[illegible]ču» - 12. Orkester Silvo T[illegible] - 16. Radijska univerza: Psihologija živali: «Pes in [illegible]stva živali» - 18.30 Oddaja [illegible] najmlajše - Bruna Vod[illegible] «Pastorka Maja» - 21. Teden [illegible] Italiji - 22.40 Večerne melodije.

NEDELJA: 9. Kmetijska [illegible]daja - 10. Prenos maše iz c[illegible]ve sv. Justa - 13.30 Glasba [illegible] željah - 17. Slovenski zbor [illegible] 20.30 Mozart: «Don Juan» - [illegible]dejanje.

PONEDELJEK: 12. Lovč[illegible] zapiski: «Kako je končal [illegible]gač-potepač» - 18.55 Koncert [illegible] pianistke Mirce Sancinove - 19.15 Radijska univerza - Ka[illegible] nastaja dnevnik? «Kratka zg[illegible]dovina dnevnika» - 21.45 [illegible]brani listi iz slovenske kn[illegible]ževnosti: Janez Mencinger: «[illegible]badon» - 22. Mozart: «Don Juan» - 2. dejanje.

TOREK: 13.30 Glasba po [illegible]ljah - 19.15 Zdravniški vedež[illegible] 20.30 Od melodije do melodije - 21. Sabatino Lopez: «Sonc[illegible] v oktobru», igra v 3 dej. - [illegible]grajo člani Radijskega odra.

SREDA: 12. Opoldansko p[illegible]davanje: Avstralski plevel p[illegible]rašča afriške puščave - 19. [illegible] Ivo Zor: Zgodbe za otroke [illegible] osmih do mojih let: «Povest [illegible] malem fizelcu, ki je velik [illegible] spod» - 21. Obletnica tedna [illegible] «Sv. Frančišek Asiški» - 22. [illegible] italijanske književnosti - O [illegible]sateljskem delu Umberta S[illegible] - 22.15 Večerne melodije.

ČETRTEK: Potovanje po [illegible]taliji: turistični razgledi [illegible] A. Bernonija - 19.15 Radijska univerza: Evropska kolonizacija - ekspanzija - «Veliki umik [illegible]perijev» - 21. Dramatizirana zgodba - D. Saveri: KATE[illegible] IZMED TREH? 10 zgod[illegible] «Zadnja postaja» - 23. Ch[illegible]novi valčki in mazurke.

PETEK: 13.30 Glasba po [illegible]ljah - 19.15 Žena in dom - [illegible] Umetnost in prireditve v [illegible]stu - 21.15 Velika dela slav[illegible] mojstrov - 22. Večerni p[illegible]vori F. Carneluttija.

KINO

Prosek

Sobota, 28. sept. ob 19.30: «[illegible]ko govori srce» (Così [illegible]la il cuore); barvni [illegible] MGM.
Nedelja, 29. sept. ob 17. [illegible] ponovi.
Sreda, 2. okt. ob 19.30: «Bi[illegible]mist» (Il Bigamo); fi[illegible]nalta.

Naloge komunistov v velikih tovarnah

(Nadaljevanje z 2. strani)

zati takojšnje zahteve s problemi v perspektivi, z borbo za demokratične svoboščine, za obnovitev družbe, z reformami, med katerimi je zadeva IRI. Govoreč o funkciji partije v tovarni je nakazal nekatere težave in pomanjkljivosti ter poudaril važnost doprinosa komunistov za enotnost delavskega razreda na višji ravni in potrebe naše socialistične propagande med delavci.

DEBARBORA je opisal velik doprinos tovarišev za izboljšanje sindikalnega stanja v tovarni in pri nedavnih borbah delavstva. Poudaril je, da so tovariši pozorno preštudirali pogoje, ki so nastali v tovarni, in dobro delovali med delavci, ki se danes bolj zanimajo za razne probleme, sodelujejo s sindikalnimi voditelji, pridobili so na razredni zavesti in zrelosti, kar je prišlo do izraza pri zadnjih stavkah. Komunisti morajo biti vedno najbolj aktivni, dodna morajo proučevati tovarniške probleme, da bi znali dobro usmerjati delavce.

POSTOGNA je poudaril potrebo, da se naša organizacija in naše delo prilagodita sedanjemu stanju v tovarnah, da bi se mogli učinkoviteje upirati paternalizmu in delodajalskemu terorizmu. Omenil je pozitivno vlogo partije v akciji za obrambo ladjedelnice Sv. Roka ter pozitivno izkušnjo povezave sekcije z raznimi tovarnami

DESTRADI je obravnaval povezavo med borbami za takojšnje zahteve in splošno borbo proti monopolom, v kateri ima partija zelo važno vodilno in usmerjevalno vlogo. Poudaril je potrebo po izboljšanju političnega življenja v tovarniških celicah, da bi znali bolje objasnjevati delavcem probleme strukturnih reform in razpravljati z njimi o temeljnih vprašanjih krajevnega in nacionalnega značaja, tako gospodarskih kot političnih.

SARANZ se je tudi zadržal pri temeljinih problemih, ki jih mora partija tolmačiti in popularizirati med delavskim razredom, da objasni kaj pomeni italijanska pot v socializem, da dvigne raven svojega delovanja in ga ne zamenja s sindikalnim.

GOMBAČ je poročal o nekaterih pozitivnih izkušnjah celice, v kateri deluje ter ugotovil, da partija žanje najboljše uspehe, kadar je njena akcija dobro karakterizirana in se razlikuje od sindikalne. Poudaril je potrebo aktivnejšega političnega delovanja tovarišev na delovišču.

BERNETIČEVA je govorila o vzgojnem delu med tovariši iz tovarn, za boljšo zgrajenost vodilnih kadrov pri političnem delovanju in v podporo delavskih borb. Poudarila je potrebo po stalnem razkrikovanju razbijaških poskusov in raznih delodajalskih spletk.

CALABRIA je tudi poudaril potrebo po živahnejši diskusiji in političnem delovanju v tovarniških celicah ter važnost prepričevalnega dela med delavci z ozirom na povezavo borb za takojšnje zahteve s splošnimi borbami, v smislu, da vsaka tudi majhna posebna akcija pomeni prispevek k borbi za obnovitev družbenega ustroja.

Tovariš VIDALI je v svoji intervenciji najprej poudaril važnost vsedržavnega zborovanja komunistov velikih tovarn in njegov značaj visoko kvalificiranega zasedanja s političnega vidika; naštel je vrsto problemov, o katerih je treba razpravljati konkretno v okviru sklepov VIII. kongresa in našega VI. kongresa. Te sklepe je treba razumeti, osvojiti in izvajeti. Omenil je, da diskusija sedanjega zasedanja Federalnega komiteja spada v ta okvir, da so intervencije pozitivni doprinos našemu delu, s pomočjo katerega bodo tržaški komunisti mogli prinesti določen ustvarjalni prispevek zborovanju v Milanu.

Zborovanje se bo vršilo v posebno važnem trenutku poživitve delavskih borb, obnovljenega razrednega duha in revolucionarne zavesti s strani italijanskih delovnih ljudi, ki se združeni borijo in dokazujejo vzvišeno borbenost, medtem ko smo priča vrsti spletk s strani nasprotnikov, da bi dokazali, da KP ni več predstraža delavskega razreda, da je «v krizi» itd. Poleg tega se nahajamo pred volilno kampanjo za politične volitve, ki bodo v resnici dogodek odločilne važnosti.

V zvezi s krajevnim položajem je govornik poudaril, da je partija izboljšala svoje delovanje v tovarnah, da se danes več razpravlja, da se je partija v borbah razlikovala od sindikatov in je dvignila delavske probleme na politično raven. Na tej poti se moramo še izboljšati. V partiji je zato važna ideološka jasnost, razlikovanost med nalogami in značajem sindikata (neodvisnega od strank, vlade in gospodarjev) ter nalogami in značajem politične partije delavskega razreda.

Tov. Vidali je zaključil s poživom vsem tovarišem, naj dobro organizirajo zborovanja tovarn ter s predlogom, da se imenuje komisija, ki naj sestavi zaključno resolucijo zasedanja Federalnega komiteja. Predlog je bil soglasno sprejet in FK je za to delo imenoval in pooblastil šest tovarišev.

Konferenca tov. D'Onofria

(Nadaljevanje z 2. strani)

njegovi akciji proti gospodarjem, marveč bi se tudi na koncu razumelo sindikat kot politično stranko in akcija politične partije bi bila enaka sindikalni.

Glede demokracije se je treba izogibati shemam, ki bi bile uporabne za vse organizacije, zlasti kadar imajo te različno vlogo in vrednost. Treba pa je, nasprotno, poglobiti in razlikovati načine in oblike demokracije ne samo v odnosu s splošnimi kriteriji in načeli, marveč tudi v odnosu za različnimi stopnjami revolucionarnega razvoja razredne borbe. To se pravi, da je treba upoštevati, da se notranja demokracija, oblike organizacije in metode dela, ki jih ta narekuje, določajo s splošnega in zgodovinskega stališča razreda, po katerem se partija navdihuje in iz posebnih pogojev, v katerih partija deluje ter iz nalog, ki si jih partija postavlja v zvezi s temi pogoji.

Zaradi tega ne more biti sprejemljiva misel — če smo dobro razumeli — izražena na kongresu PSI v Benetkah, da «mora biti notranja demokracija politične stranke delavskega razreda v malem to, kar hočemo, da bo v bodočnosti naša država». Glede države, ki jo bomo imeli v Italiji, ne more nihče danes predvideti iz kakšne kombinacije socialnih razredov in političnih strank bo sestavljena in kako bo mogoče razčleniti socialistično demokracijo. Na vsak način socialistična država ne bo mogla brez nadaljnjega odpraviti in izčrpati vodilno vlogo politične partije delavskega razreda, ki je različna in posebna stvar.

ŠOLSKE VESTI

Ravnateljstvo Državne nižje trgovske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, Piazzale Gioberti 4, sporoča, da so v jesenskem roku letos izdelali na nižjem tečajnem izpitu sledeči dijaki in dijakinje:

Crevatin Rino, Mozetič Franc, Bandi Marta, Bandelli Karmen, Ciacchi Anna Marija, Caucci Lavra, Gorian Nela, Kobal Concetta, Milocco Helena, Milost Lilijana, Podgornik Marija Magdalena, Rapel Magdalena, Saksida Marija, Zeriali Julijana.

Sv. maša za otvoritev šolskega leta 1957-1958 bo 5. oktobra 1957 ob 8.30 v cerkvi pri sv. Ivanu.

* * *

Ravnateljstvo Državne nižje industrijske strokovne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu obvešča, da se bo pričel šolski pouk v ponedeljek dne 7. oktobra t. l. ob 8. uri.

Šolska maša bo v soboto dne 5. oktobra ob 9.30 v rojanski župni cerkvi.

* * *

Objavljamo seznam učencev in učenk, ki so v Državni nižji industrijski strokovni šoli opravili z uspehom nižji tečajni izpit v jesenskem roku tekočega šolskega leta:

V TRSTU: Barini Julijan, Cherti Ivan, Corda Ivan, Crevatin Rajmund, Furlani Fulvij, Gombi Lucijan, Likon Aldo, Peric Julijan, Sahar Lucijan, Saražin Amedej, Veglia Ivan, Žigon Karel, Zupančič Jurko.

Na OPČINAH: Čufar Tomaž, Jugovic Sergij, Marc Danilo, Carli Renata, Carli Roža Marija, Križmančič Štefka, Škerlavaj Vojka, Sossi Ana.

V NABREŽINI: Gruden Ernest, Pipan Marij, Žužek Bruno, Zotti Sergij.

V DOLINI: Tul Albin, Filipčič Danica, Sancin Miranda.